PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE UNIȚI-VĂ !

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XXII-Nr. 1034 | EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ | Vineri 20 martie 1970 | 4 pagini 25 bani

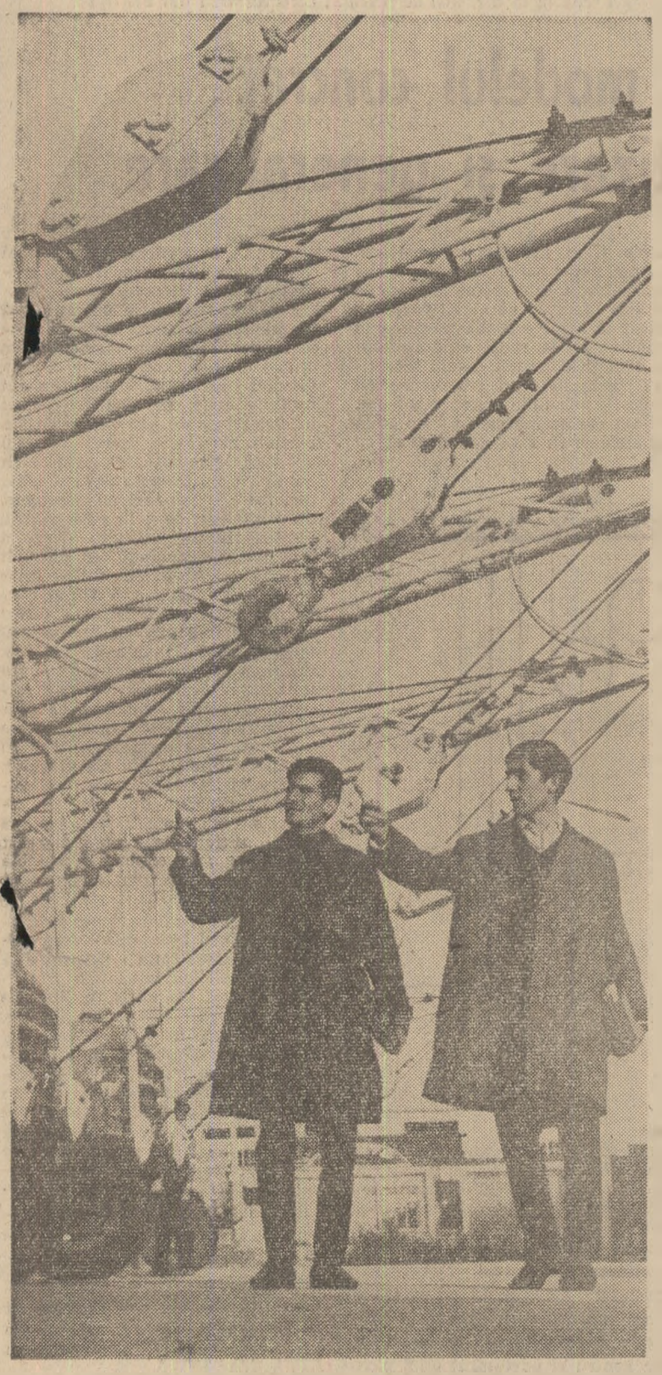

Elevi ai clasei a XII-a în peisaj industrial la Tîrgoviște

„A fi sau a nu fi... «tocilar»“

Acad. IORGU IORDAN

Ideea de a organiza la TV o emisiune susținută de elevi (trei fete și doi băieți, se pare din clasa a XII-a, judecînd după prezența printre ei a unei eleve pe care o cunosc) cu privire la modul de pregătire a lecțiilor mi se pare demnă de reținut și ar merita, cred, să capete și alte forme. Problema „învățatului“ este, fără îndoială, esențială pentru formarea viitorilor specialiști (dau acestui termen sensul cel mai larg cu putință). Importanța ei este deopotrivă de mare la toate gradele de învățămînt. As preciza totuși că pentru învățămîntul general ea constituie factorul hotărîtor în dezvoltarea inteligenței și a capacității de a asimila, adică de a transforma în bun propriu cunoștințele de tot felul prevăzute în programele oficiale. Căci modul de a „învăța“ în primele clase ale școlii generale se continuă în cele următoare, la liceu și, în sfîrșit, la universitate (aș adăuga chiar și după aceea, întrucît omul „învață“, adesea chiar în sensul didactic al cuvîntului, și după terminarea studiilor universitare).

Emisiunea de luni, 9 martie, a avut drept temă ceea ce spune titlul prezentului articol, împrumutat, de altfel, fără nici o modificare, de la organizatorii dezbaterii care s-a desfășurat între elevi, fără participarea altcuiva și, din punctul de vedere al calmului și al naturaleței, ar putea fi invidiată de numeroși colaboratori întîmplători ai TV.

Fără să vreau am comparat concepția elevilor de astăzi despre „toceală“ și „tocilar“ cu aceea de acum peste 60—70 de ani. Căci termenii erau curenți și atunci în limbajul elevilor noștri. Am reținut din spusele participanților la discuție cîteva trăsături caracteristice ale „tocilarului“ actual. În primul rînd, faptul că el **învață**, spre deosebire de cei care nu învață, dar — aici apare aspectul negativ — învață numai la nevoie, cînd se află în primejdie : deoarece, în general, nu e studios, el neglijează pregătirea regulată a lecțiilor și, pentru a face față situației (n-am înțeles dacă, așa cum mi se pare logic, este vorba de examene ori de o lucrare de control), învață materia respectivă pe nerăsuflate și, evident, cu eforturi mari, dar cu rezultate mai degrabă nesatisfăcătoare. Altă particularitate a „tocilarului“ ar fi goana după note, dar nu după note mari — nici n-ar putea avea această năzuință, dat fiind sistemul lui de a învăța — ci pentru note de trecere. În sfîrșit, una dintre eleve a împărțit pe tocilari în două categorii, după criterii rămase neclare pentru mine, dar bine diferențiați în ce privește aspectul etic al atitudinii lor : unii condamnabili, alții nu (sau mai puțin condamnabili).

M-a surprins faptul că despre aptitudinile înnăscute ale „tocilarilor“ nu s-a amintit nimic. Surpriza se datorește comparației menționate mai sus. Pentru noi cei de la începutul secolului „tocilarul“ era, înainte de toate, un elev puțin înzestrat de la natură, un fel de Trăsnea al lui Creangă, la un nivel evident mai ridicat. Lipsindu-i inteligența necesară pentru învățarea relativ lesnicioasă a lecțiilor, el trebuia să citească (și adesea să reproducă cu glas tare sau șoptit, după împrejurări) de multe ori cele trei sau patru pagini din manualul de istorie, de geografie etc. Sinonimul lui „tocilar“ în acest sens era „bucher“, adică elev care se silește să rețină buchea, nu înțelesul celor citite sau auzite, să învețe pe de rost, cum se zice în mod obișnuit. Pentru elevii inteligenți, dar leneși și superficiali, „tocilari“ erau și colegii care își dădeau osteneală mai multă decît li se părea lor necesar, trăgînd de aici concluzia că cei prea harnici nu erau destul de capabili și că „umblau după note (mari)“. De fapt, tocmai ei aveau în vedere, înainte de toate, nota mare, ceea ce recunoșteau singuri, cel puțin indirect, cînd spuneau că meritul adevărat constă în obținerea notelor mari fără să-ți bați prea mult capul. De-a lungul emisiunii de la TV această latură a problemei a fost atinsă numai în treacăt de către un băiat care s-a referit, ca exemplu, la definiții.

Problema pusă aici în discuție este, cred, cu mult mai importantă sub aspectul ei de acum 60—70 de ani, care n-a dispărut în zilele noastre, ci spune, mai degrabă, că a căpătat proporții îngrijorătoare. Dezbaterea de la TV a urmărit, în principal, latura etică a metodei „tocilarilor“ : aceștia au fost judecați, destul de blînd, pentru lipsa lor de seriozitate, pentru comoditatea lor, pentru aminarea învățării materiei pînă la ceasul al unsprezecelea, cînd se apropie amenințătoare primejdia de a căpăta note slabe și a rămîne astfel repetent sau măcar corigent. După mine, primejdia este alta, și mult mai răspîndită. Ea constă în învățatul pe de rost la mareș majoritate a materiilor, și nu numai de către elevii (și studenții !) mediocri sau slabi, ci și de către foarte numerosi dintre cei bunișori și buni. Ei nu se silesc să asimileze, adică să priceapă lucrurile, ci să le rețină, să le memoreze, în general formulate ca în manual sau în explicațiile profesorilor. Cînd sînt examinați, osteneala lor se reduce aproape exclusiv la reproducerea mai mult ori mai puțin exactă a celor învățate după metoda amintită aici. Fac apel la memorie, nu la judecată, adică la inteligența pe care trebuiau s-o pună la treabă în momentul cînd au pregătit lecțiile și să procedeze la fel, în sensul reproducerii conținutului asimilat cu ajutorul inteligenței, atunci cînd sînt puși în situația de a răspunde la di-

(Continuare în pag. 4-a)

CE ȘTIM ȘI MAI ALES CE NU ȘTIM DESPRE VIITOAREA PROFESIUNE A ELEVILOR NOȘTRI

Există în orientarea școlară și profesională — această amplă și complexă acțiune educativă — un moment în care trebuie să le vorbim elevilor în mod concret despre viitoarea lor profesiune. Și dacă nu o facem noi, ne-o cer ei, cu insistență, cu îndreptățită curiozitate. Este și firesc ca la sfîrșitul unei lungi perioade de școlarizare, după ce i-am putut cunoaște îndeaproape pe elevi și i-am călăuzit de-a lungul întregului proces de învățămînt, să fim în măsură a le oferi toate datele de care au nevoie pentru a lua decizia cea mai bună și să-i călăuzim încă o dată — ultima — ajutîndu-i să aleagă, din multiple posibilități, pe cea mai potrivită.

Dar pentru aceasta trebuie ca în primul rînd să fim noi înșine bine informați, să știm ceea ce trebuie știut și despre termotehnica proceselor siderurgice, și despre cadastru și organizarea teritoriului, și despre merceologie și despre multe, multe altele. Desigur, nu este vorba să știm totul, în cele mai mici amănunte: se impune însă să cunoaștem parametrii definitorii ai profesiilor pe care și le-ar putea alege elevii noștri, însușirile esențiale ce se cer celor chemați să le exercite, ca și modul de obținere a respectivelor calificări.

Un drum, în general, fără dificultăți

Am dus în ultimul timp discuții pe marginea acestei teme în mai multe școli din diferite orașe. Ne vom opri, în rîndurile de față, asupra unei discuții pe care am purtat-o la Școala generală nr. 10 din Satu Mare.

În jurul mesei din cancelarie se aflau o parte din profesorii claselor a VIII-a, clase în care, după cum se știe, orientarea școlară în deosebi, ca și orientarea profesională capătă o importanță deosebită. Nu ne oprisem la întîmplare aici, dimpotrivă : școala ne-a fost recomandată de inspectoratul județean, care ne-a informat că ea desfășoară o bogată activitate în domeniul orientării școlare și profesionale. Am avut totodată în vedere că în circumscripția școlară respectivă s-a trecut la învățămîntul general obligatoriu de 10 ani și că, prin urmare, elevii claselor a VIII-a au la dispoziție toate variatele căi care îi pot duce către viitoarea profesiune : clasele IX și X ale școlii generale, liceul de cultură generală, liceul de specialitate, școala profesională și ucenicia la locul de muncă.

Așadar, ce știau profesorii clasei a VIII-a despre viitoarele școli și profesiuni ale elevilor ? Răspunsul l-am aflat indirect, din relatarea a ceea ce s-a făcut — și a ceea ce nu s-a făcut — în domeniul orientării școlare și profesionale.

„Ce s-a realizat la noi în școală nu se deosebește cu nimic față de alte școli — ne spune prof. **Florica Gherman**, directoarea școlii. Ne referim la forme, pentru că, bineînțeles, în conținut și în intensitate activitatea poate să difere de la o școală la alta“.

Aveam să ne convingem de acest lucru pe măsură ce ni se înfățișau căile diverse de informare a elevilor, numeroasele acțiuni inițiate în scopul cunoașterii de către ei a unor școli și a unor profesiuni.

Orele de dirigenție se situează, în această privință, pe primul loc. De remarcat că discuțiile din cadrul lor au pornit, așa cum este și normal, de la dezbaterea unor probleme mai generale privind viitoarea profesiune : responsabilitatea în muncă, satisfacțiile pe care le oferă fiecare sector de activitate etc. Ulterior elevilor le-a fost prezentat tabloul viu și în continuă dezvoltare al unor importante sectoare ale economiei naționale. Toate aceste teme erau, cum am spus, de interes general și ele au fost abordate treptat pentru a se ajunge, în final, la prezentarea economiei județului și a profesiunilor ce se exercită în perimetrul său. Despre toate acestea profesorii și diriginții au știut să le vorbească elevilor. Erau, de altfel, lucruri care se puteau ști destul de ușor, pentru că se refereau la profesiunile respective numai în general.

Au avut loc apoi vizite în întreprinderi și instituții, organizate după un plan dinainte stabilit. Datorită lor elevii au avut posibilitatea să cunoască absolut toate unitățile economice din oraș. Direct, la fața locului, în contactul cu cei care muncesc, ei au dobîndit o informare convingătoare asupra profesiunilor, au putut cunoaște nemijlocit condițiile muncii în diferite întreprinderi. Au fost organizate și vizite la liceele de specialitate și la școlile profesionale, la liceele de cultură generală, pedagogice și de artă existente în oraș, întîlniri cu foștii elevi ai școlii, cu oameni de profesiuni diferite etc.

Domeniu plin de necunoscute

Dar după toată această activitate care, după cum spuneam, nu a ridicat dificultăți în fața profesorilor, a venit etapa despre care vorbeam la început : aceea în care acțiunea de orientare trebuie individualizată, ea realizîndu-se cel puțin cu grupe mici de elevi, dacă nu chiar cu fiecare elev în parte, astfel încît opțiunile pe care le fac să corespundă aptitudinilor și înclinațiilor lor, ca și necesităților economiei naționale. Firește — au recunoscut-o și interlocutorii noștri — această etapă comporta cele mai multe dificultăți.

„Se pătrunde acum — ne-a spus prof. **Magdalena Mihălțeanu** — într-un domeniu plin de necunoscute. Nu cunoaștem încă, de exemplu, proporția de cuprindere a absolvenților școlii generale în diferitele școli postgenerale. Știm doar că nimeni nu va rămîne necuprins în vreo formă de școlarizare după terminarea clasei a VIII-a. Dar nu știm care este, pe județ, procentul măcar aproximativ, dacă nu exact de cuprindere a absolvenților în fiecare dintre școlile postgenerale, nici măsura în care se vor dezvolta diferite ramuri ale economiei locale. Neavizați fiind, riscăm să-i orientăm greșit pe elevi către anume școli și profesiuni care nu au perspective, omițînd altele a căror necesitate se va resimți în viitoarea dezvoltare a economiei“.

„Aparițiа cu întîrziere a îndrumătoarelor privind rețeaua școlilor postgenerale — a arătat prof. **Teodor Cioară** — are importante

MIRCEA IONEL

(Continuare în pag. a 4-a)

PUTERNIC STIMULENT ÎN PERFECȚIONAREA PROFESIONALĂ

Sistemul de salarizare care se experimentează în prezent în învățămînt asigură diferențierea salariilor tarifare ale cadrelor didactice din învățămîntul preșcolar, obligatoriu de cultură generală, liceal, profesional și tehnic în raport cu funcția didactică îndeplinită, cu pregătirea cerută pentru ocuparea ei, cu gradul didactic obținut, cu stagiul de activitate în învățămînt, cu calitatea activității instructiv-educative și condițiile specifice în care își desfășoară activitatea cadrele didactice.

În îndeplinirea misiunii sociale ce revine oamenilor școlii, chemați să pună bazele formării multilaterale și armonioase a personalității umane, ridicarea necontenită a nivelului pregătirii de specialitate, pedagogice și ideologice constituie o necesitate hotărîtoare.

Ținînd seama de rolul important pe care îl are nivelul pregătirii profesionale, sistemul de salarizare a personalului didactic a fost astfel conceput încît să acționeze din plin în direcția stimulării materiale a învățătorilor și profesorilor pentru ridicarea continuă a calificării profesionale și științifice la nivelul exigențelor activității de înaltă răspundere socială și patriotică pe care o desfășoară în procesul de instruire și educare a copiilor și tinerilor. În scopul stimulării materiale a cadrelor didactice în perfecționarea profesională, sistemul de salarizare prevede acordarea gradațiilor stabilite pentru funcțiile didactice condiționat de participarea și rezultatele obținute la cursurile periodice și de informare științifică de specialitate, precum și în cadrul celorlalte acțiuni organizate pe linia perfecționării profesionale. Din acest punct de vedere, vechiul sistem de salarizare era deficitar, întrucît ținea seama numai de vechimea în învățămînt, salariile tarifare acordîndu-se automat la împlinirea unui anumit stagiu, necondiționat de rezultatele obținute la catedră și de cele realizate în procesul de perfecționare profesională. Înlăturînd această carență, actualul sistem de salarizare stimulează perfecționarea științifică și pedagogică a cadrelor didactice din învățămîntul preșcolar, general, liceal, profesional și tehnic prin obținerea gradelor didactice, prevăzînd salarii tarifare substanțial mai mari pentru educatoarele, învățătorii și profesorii care au absolvit examenele respective S-au stabilit astfel salarii tarifare mai mari cu două clase de salarizare (10%) pentru cadrele didactice cu gradul II și cu cinci clase de salarizare (25 la sută) pentru cadrele didactice cu gradul I, față de cele ale cadrelor didactice care au nu mai gradul definitiv. Pe de altă parte, în vechiul sistem de salarizare creșterile de salarii care se acordau o dată cu obținerea gradelor didactice erau mult mai mici și, în consecință, nu suficient de stimulative. De exemplu, în cadrul vechiului sistem de salarizare, diferența de salariu pe care o primea un profesor cu gradul didactic I, cu o vechime de peste 25 ani, față de profesorul definitiv cu aceeași vechime, era de 350 lei, în timp ce pe baza actualului sistem de salarizare se asigură o creștere lunară de 650 lei. Este de menționat faptul că în perioada experimentării noului sistem de salarizare în învățămînt un număr mai mare decît în trecut de cadre didactice s-au pregătit și au obținut gradele didactice II și I.

În același scop, al stimulării cadrelor didactice în vederea perfecționării profesionale, s-au prevăzut salarii tarifare mai mari pentru învățătorii care au absolvit o universitate sau un institut pedagogic, introducîndu-se o funcție didactică nouă — aceea de institutor.

Avîndu-se în vedere rolul maiștrilor-instructori din învățămîntul profesional în procesul de instruire și calificare a tinerilor, s-au prevăzut și la această funcție salarii tarifare mai mari pentru acele cadre care obțin grade didactice.

Tot în scopul de a-i stimula pe oamenii școlii să-și ridice calificarea profesională și să obțină rezultate bune în activitate, actualul sistem de salarizare prevede posibilitatea reducerii stagiului necesar în vederea acordării gradațiilor pentru cadrele didactice care obțin rezultate deosebite la catedră și în activitatea științifică, precum și pentru acelea care își desfășoară activitatea în localități cu condiții deosebite.

Pentru recompensarea materială a personalului didactic cu experiență îndelungată în învățămînt și cu activitate remarcabilă, în cadrul actualului sistem de salarizare se prevede posibilitatea acordării unei gradații de merit, salariile tarifare ale cadrelor didactice care au obținut această gradație fiind mai mari cu 2 clase de salarizare

Prin prevederile sale, sistemul de salarizare care se experimentează în prezent în învățămîntul preșcolar, de cultură generală, liceal, profesional și tehnic ține seama, pe de o parte, de specificul activității, iar pe de altă parte de rolul pe care îl au cadrele didactice în societatea noastră socialistă, constituind în același timp un puternic stimulent material pentru ridicarea continuă a nivelului muncii lor, perfecționarea profesională avînd în această direcție un rol hotărîtor.

DUMITRU ONOSE
economist în Ministerul Muncii

Fișa psiho-pedagogică în școli

După cum se știe, în ultimii ani, venind în întîmpinarea sarcinilor tot mai mari pe care le are școala în orientarea școlară și profesională a elevilor — Institutul de științe pedagogice a întreprins numeroase studii și a elaborat îndrumări metodice în acest domeniu. Printre ele s-a numărat și „fișa psiho-pedagogică a elevului“, îndelung discutată și experimentată, refăcută de mai multe ori pentru a se găsi cele mai simple și totodată, cele mai eficiente modalități de întocmire a fișei, pentru a se asigura un fundament științific cunoașterii și caracterizării elevilor.

De curînd, Ministerul Învățămîntului a dispus introducerea în școli a fișelor psiho-pedagogice. În acest an școlar aplicarea fișei elaborate de institut (autori Romeo Dăscălescu și Dumitru Muster) are caracter obligatoriu numai în școlile încadrate cu consilieri de orientare școlară și profesională, ca și în liceele pedagogice, unde este menită să contribuie la pregătirea viitorilor învățători în vederea caracterizării psiho-pedagogice a elevilor cu care vor lucra. În celelalte școli, introducerea fișelor se va generaliza treptat, după o mai largă experimentare. La solicitarea unor inspectorate școlare județene, fișele au fost difuzate, cu caracter informativ, și într-o serie de școli generale și licee de cultură generală. Tot la cerere, fișa a fost pusă la dispoziția catedrelor de specialitate din unele institute pedagogice de 3 ani.

Pentru a se veni în sprijinul celor chemați să întocmească în școli fișele de cunoaștere și caracterizare a elevilor, odată cu fișele au fost difuzate indicații metodice detaliate. În prezent se organizează, de asemenea, consultații și întîlniri ale autorilor fișei cu cadrele didactice. În perioada următoare, la solicitarea Institutului de științe pedagogice, Institutul central de perfecționare a personalului didactic va organiza pe această temă un instructaj la care vor participa consilierii de orientare școlară și profesională, profesorii de pedagogie și psihologie, precum și alte cadre didactice.

Paralel cu toate aceste acțiuni se continuă experimentarea într-un număr restrîns de școli a fișei psiho-pedagogice elaborate de filiala din Cluj a Institutului de științe pedagogice (autor N. Mărgineanu) și a celei elaborate de filiala din Iași (autor I. Holban).

Un studio pentru tinerii prieteni ai teatrului

Zeci de scrisori primite de direcția Teatrului Național „Vasile Alecsandri“ din Iași din partea unor elevi care își manifestau dorința de a păși dincolo de rampă, în spațiul mirific al scenei, au determinat crearea unui studio al tinerilor prieteni ai teatrului. Inițiativa ni se pare remarcabilă. Ne-am adresat de aceea tovarășului Cornel Sturzu, directorul Naționalului ieșean, rugîndu-l să ne vorbească despre activitatea studioului.

Ne-am gîndit — ne-a răspuns directorul teatrului — să înlesnim cu un ceas mai devreme inițierea celor care simt chemarea irezistibilă a scenei. Am inițiat un concurs la care s-au prezentat peste 160 de elevi — probă elocventă a popularității de care se bucură această artă în rîndurile lor. După o riguroasă selecție a candidaților — fiindcă cei ce nu rezistă numeroaselor exigențe ale teatrului trebuie îndrumați din vreme spre alte profesii, preîntîmpinîndu-se astfel dezamăgirile de mai tîrziu — s-a întocmit și un cuprinzător regulament de funcționare a studioului. Patru dintre cei mai buni actori ai teatrului țin lecții în fața tinerilor reușiți la examenul sever la care au fost supuși.

Bineînțeles însă că aceasta nu este singura formă prin care teatrul păstrează legătura cu tineretul școlar. Școala este în primul rînd unul din rezervoarele cele mai importante ale publicului de teatru. Pe de altă parte, teatrul reprezintă pentru elevi, indiferent de clasă, unul din mijloacele de educație estetică cele mai importante. În orașul nostru există un public fidel al teatrului format din elevi, iar noi facem tot ce ne stă în putință pentru a păstra și a spori acest public, pentru a-i rafina gustul și pentru a contribui alături de școală, la educația lui morală. Organizăm deseori spectacole destinate în exclusivitate elevilor și nu o dată ne deplasăm în școli cu spectacolele noastre. Recent, de pildă, am dat un spectacol cu „Momente din istoria teatrului românesc“ la Liceul industrial din Iași. Totodată, actorii noștri țin legătura cu diferite școli, pe care le ajută să-și creeze echipe de teatru formate din elevi și să monteze piese de teatru. Au loc, de asemenea, întîlniri — ca cea organizată recent la Liceul nr. 5 — între elevi și actorii sau regizorii teatrului nostru.

O. B.

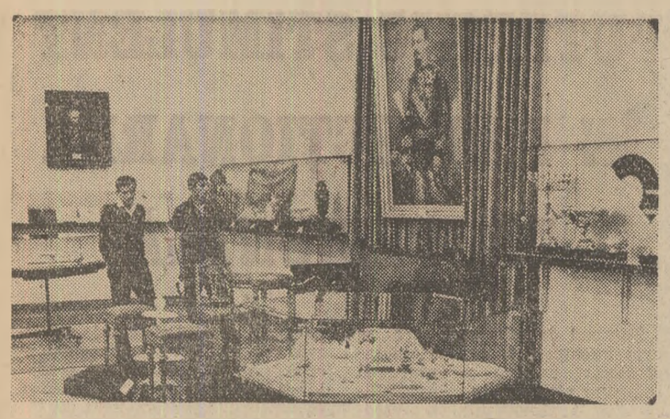

Muzeul „Unirii" din Iași — sala unde sînt expuse obiectele care au aparținut lui Al. I. Cuza

150 de ani de la nașterea lui Al. I. Cuza

CTITOR AL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ROMÂNESC MODERN

Se împlinesc 150 de ani de la nașterea primului domnitor al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza, a cărui memorie este cinstită, prin UNESCO, pe plan mondial. Alături de întregul popor român, cadrele didactice de toate gradele aduc o pioasă recunoștință aceluia care a reorganizat întreg învățămîntul pe baze moderne, realizînd astfel aspirațiile generației revoluționarilor de la 1848.

Încă din 1859 Alexandru Ioan Cuza cerea ca instrucțiunea publică să fie graduală și la îndemîna tuturor claselor. Dacă instrucțiunea superioară, adăuga Domnitorul, este folositoare, cea elementară ne este neapărată și trebuie răspîndită în toată țara. Iar, în 1862, la prima sesiune a camerelor reunite, declara că dorește să se asigure baze solide instrucțiunii publice, chemată „să garanteze buna creștere morală și intelectuală a junimii". Toate acestea l-au făcut să privească în mod favorabil solicitările oamenilor școlii, care, într-o adresă pe care i-au înaintat-o, arătau că speranța corpului didactic e mare „că buna lui plecare și ostenelele lui nu vor rămîne fără rezultat, dacă el va fi sprijinit și încurajat în calea lui cea grea".

După secularizarea averilor mînăstirești, înfăptuirea reformei agrare și a altor reforme și măsuri importante, textul definitiv al „legii instrucțiunii" este aprobat în ședința Consiliului de Miniștri din 24 noiembrie 1864 — ședință prezidată de însuși Domnitorul — și sancționată în aceeași zi prin decret domnesc.

Legea instrucțiunii din 1864 reflectă ideile în materie de învățămînt ale lui Cuza și ale colaboratorilor săi apropiați — Mihail Kogălniceanu, Dimitrie Bolintineanu, Vasile Boerescu, N. Kretzulescu Al. Odobescu etc. Ea prevedea, în articolul 1, că instrucția se împarte în publică și privată, primele 407 articole referindu-se la învățămîntul public iar restul, pînă la 425, la cel privat și la considerații generale. Instrucțiunea primară elementară era obligatorie și gratuită, statul avînd obligația să subvenționeze cadrele didactice, personalul administrativ și de îngrijire, să asigure materialele necesare școlilor din punct de vedere didactic și să ajute cu cărți, caiete etc. pe copiii fără mijloace materiale. Asigurarea localului, mobilierului și mijloacelor de încălzire era sarcina autorităților comunale, Școala primară era urmată de copii între 8—12 ani, iar articolul 32 preciza obiectele obligatorii de studiu: citirea și scrierea, catehismul, noțiuni de igienă, de gramatică, de geografie, de istoria țării, dreptul administrativ al țării, cele patru lucrări de aritmetică, sistemul legal al măsurilor și greutăților. De asemenea, se făcea precizarea că trebuiau incluse cunoștințe privind viața practică. Pe timpul domniei lui Cuza crește și rețeaua învățămîntului secundar, adică sporește numărul gimnaziilor. Numai la București iau ființă gimnaziile „Gheorghe Lazăr" „Matei Basarab" și „Mihai cel Mare" (care ulterior se va numi „Mihai Viteazul"). Tot atunci se înființează și gimnaziile „Petru și Pavel" din Ploiești, „Unirea" din Focșani, precum și o serie de gimnazii din Craiova, Botoșani etc, iau ființă și externate de fete, la București, Iași și Craiova.

Au luat de asemenea ființă o serie de școli cu caracter special pentru nevoile practice ale tînărului stat modern român. În 1865 s-a reorganizat pe baze moderne școala de agricultură de la Pantelimon, care luase ființă încă din 1852. S-au înființat apoi o școală de silvicultură la Tîrgul Neamțului, școli comerciale la București și la Galați și școli normale la Bacău, Botoșani și Tecuci. Iau ființă Școala de poduri și șosele, predecesoarea Politehnicii din București, un conservator de muzică la Iași și altul la București, școli de bele arte, și un număr apreciabil de școli particulare — fie elementare, fie cu profil de gimnaziu — în limbile franceză, germană, bulgară, elenă etc.

Pe timpul domniei lui Cuza se așează pe baze noi și învățămîntul superior, care se împarte pe specialități: drept, știință și litere. La 26 octombrie 1860 Alexandru Ioan Cuza, împreună cu Mihail Kogălniceanu, inaugurează, în sunetul clopotelor, al muzicilor și al strigătelor de bucurie ale poporului, localul nou al Universității din Iași. Pînă la această dată cursurile superioare avuseseră loc în localul liceului. La București, încă din 1859, se desprinsese din colegiul Sf. Sava Facultatea de drept. Din octombrie 1863 încep să funcționeze separat Facultatea de științe și Facultatea de litere. Pe baza decretului din iulie 1864 despre „Instrucțiune superioară", care preciza că într-o localitate „mai multe facultăți constituie o universitate", ia ființă Universitatea din București.

Este necesar să adăugăm că, în această perioadă, în școlile românești au studiat elevi și studenți străini, în special bulgari, precum și foarte mulți aromâni, pentru care s-a creat în București și un institut special care avea sarcina să formeze cadre pentru școlile aromâne din Macedonia. De asemenea, mulți români au primit burse de stat pentru studii în străinătate, în special în Franța (Paris, Brest, Metz, Saint-Cyr), în Belgia, în Bavaria, la Viena, Praga, Torino etc. Trebuie scos în evidență faptul că Domnitorul s-a preocupat în mod special și de soarta tinerilor români de peste Carpați, pe care i-a ajutat în toate felurile, dîndu-le burse, oferindu-le posturi în învățămînt, etc.

Cu toate lipsurile inerente începutului, Alexandru Ioan Cuza a izbutit să stabilească, prin legea din 1864, un învățămînt elementar obligatoriu și gratuit atît pentru băieți cît și pentru fete și să organizeze pe baze moderne învățămîntul secundar și cel superior. Măsurile progresiste și democratice luate de Cuza în domeniul învățămîntului au avut un larg ecou și peste hotare — în Bulgaria, în Serbia, în imperiul habsburgic — fiind relevate și de Duruy, ministrul instrucțiunii publice din Franța.

Conf univ. dr.
NICOLAE CEACHIR

DIN EXPERIENȚA ȘCOLILOR

Diagnostic al cunoștințelor și prognoză a evoluției elevilor

Pedagogia contemporană acordă o atenție sporită docimologiei, științа aprecierii cunoștințelor și a analizei științifice a modurilor de notare. Faptul este explicabil pentru că, prin rolul ei formativ și educativ, școala este chemată să asigure nu numai transmiterea cunoștințelor, ci și însușirea acestora.

Pentru verificarea însușirii cunoștințelor s-a folosit mult timp examinarea tradițională, individuală a elevilor, utilizîndu-se dialogul profesor-elev. În ultimele decenii, acest mijloc de control dovedindu-se insuficient, s-a recurs și la alte modalități. Printre acestea se numără și testele, care urmăresc aprecierea cunoștințelor și a aptitudinilor elevului, uneori chiar diagnosticarea întregii lui personalități.

Despre eficiența metodei testelor s-a discutat și se mai discută mult, părerile fiind împărțite. Importantă mi se pare constatarea că discuțiile au scos la iveală unele carențe, dar și unele avantaje incontestabile ale testelor care, dacă nu reușesc să elimine cu totul subiectivitatea aprecierii, o pot însă reduce, pot contribui la obținerea unui diagnostic al cunoștințelor și chiar la stabilirea unor elemente de prognoză cu privire la evoluția elevului.

Mi-am propus să experimentez și eu testele pentru a verifica nivelul cunoștințelor la obiectul pe care îl predau — limba franceză. Am pornit de la așa-numitul test GCM-62 (test elaborat în 1962 de psiho-pedagogii francezi G. Mialaret și C. Malandin și denumit astfel după inițialele numelor lor și anul elaborării). Reținînd elementele sale esențiale, l-am simplificat și l-am folosit experimental la o clasă a X-a (anul doi de studiu al limbii franceze, secția umanistă), adaptîndu-l programei respective și pregătind și un material vizual propriu.

La prima probă, am expus pe tablă 10 desene diferite care prezentau: manifestația de 1 Mai, aspect dintr-un parc primăvara, camera de studiu a unui elev, o persoană urcînd într-un autobuz, un grup de oameni în fața unui chioșc de ziare, un elev trecînd prin fața unor vitrine cu articole de pescuit, o stradă cu oameni grăbiți pe ploaie, joc cu zăpadă și școlari cu schiurile, o scenă la cîmp — recoltarea cerealelor, o sală de clasă, cu elevi și profesor. Am citit apoi în fața elevilor cîteva fraze (Le premier Mai, les élèves de notre classe participent à la manifestation, ils portent des fleures et des drapeaux. Les passants ont leurs imperméables, car il fait mauvais temps et il pleut. Marie a son parapluie et elle se dirige vite vers l'école. Cette annee la récolte de céréales et de fruits a été très riche. A l'aide des tracteurs et des remorques, les paysans coopérateurs transportent la récolte de blé. Il fait beau temps et dans les arbres les oiseaux viennent chanter. L'herbe a verdi dans le parc. Beaucoup de monde se promène. Le père de Jean, qui attend dans la station, monte vite dans l'autobus. Un groupe de personnes restent pour prendre l'autobus suivant) și le-am cerut să recunoască imaginile descrise. Scopul urmărit era corelarea perceperii vizuale a imaginilor cu perceperea auditivă, ducînd la înțelegerea frazelor auzite și la recunoașterea conținutului desenelor.

Cea de a doua probă a testului a constat în 5 desene ce trebuiau descrise cît mai complet, oral, în limba franceză. Desenele înfățișau un om oprind un taxi pe stradă, interiorul unei uzine (mașini, remorci, muncitori), fațada unui cinematograf și un grup de elevi, cu dirigintele lor, așteptînd să intre la spectacol, aspecte din piață etc.

Proba a treia a fost o dictare pe care elevii trebuiau să o scrie după două lecturi ale textului, care cuprindea 5 propoziții diferite în conținut, formate din cuvinte cunoscute de elevi. În cea de a patra probă, elevii au fost solicitați să înțeleagă un text scris (de fapt două anecdote scurte), să-l citească cu glas tare și apoi să facă conversație pe marginea lui în limba franceză. Timpul afectat lecturii și perceperii conținutului de idei a fost limitat la 10 minute. (Anecdotele amintite au fost „Prudence est mère de sureté" și „Philanthropie" din culegerea „Humour en français", București, 1963. În sfîrșit, la ultima probă, după ce le-am prezentat elevilor conținutul a 5 desene (interiorul unui apartament; un elev traversează strada, alunecă și cade, cărțile i se răspîndesc pe jos; un aspect de iarnă; stadionul „23 August" în timpul disputării unui meci; sosirea unui grup de elevi excursioniști la o cabană) le-am cerut să redacteze în scris cele auzite.

Fiecare din cei 24 de elevi ai clasei a fost supus individual probelor 1, 2 și 4. La probele 3 și 5 a fost supus întregul colectiv al clasei. Scopul era de a cunoaște nivelul pregătirii elevilor la început de an școlar, de a depista cu precizie golurile existente în cunoștințe pentru a realiza o anumită individualizare a predării în vederea remedierii carențelor.

Mediile generale obținute la cele 5 probe au indicat o pregătire mediocră a elevilor. Mai sugestivă mi s-a părut determinarea nivelului de cunoștințe raportat la fiecare probă în parte. Astfel, la proba întîi (înțelegerea limbii străine după vorbire și imagini) toți elevii au obținut medii variind între 6 și 9. La proba a doua (exprimare orală avînd ca suport vizual desenele) și a treia (dictare) 13 și respectiv 12 elevi au obținut rezultate slabe. Cele mai slabe rezultate au fost însă cele obținute la ultimele două probe — cea de înțelegere și conversație pe baza unor texte necunoscute și cea de redactare în limba franceză.

Ce rezultate am putut obține în urma aplicării testului? În primul rînd am dobîndit informații precise cu privire la nivelul individual de pregătire al elevilor, fapt ce mi-a permis ulterior să mă ocup de evoluția fiecăruia în parte. Totodată am dobîndit o imagine de ansamblu, clară și cuprinzătoare, a priceperilor, deprinderilor și aptitudinilor elevilor, ca și a carențelor în pregătirea lor.

Ca o ultimă observație aș dori să relev corelația relativ constatată între informațiile date de test și mediile trimestriale ale elevilor. Testul mi-a indicat un total de 21 de elevi avînd cunoștințe satisfăcătoare și 3 elevi rămași în urmă la învățătură, care promovaseră anul precedent cu medii generale la limită, și, după cum arăta prognosticul, era posibil să rămînă corigenți la sfîrșitul primului trimestru. Realitatea a confirmat în bună măsură această prognoză. Din totalul de 24 de elevi, 20 au fost promovați, iar 4 au rămas corigenți.

Cred că utilizarea testului de apreciere a cunoștințelor la admiterea în liceu, ca și în primul trimestru al claselor a IX-a și a X-a, ar permite o apreciere mai cuprinzătoare a nivelului pregătirii elevilor și ar facilita descoperirea mai de timpuriu a celor cu aptitudini reale pentru o anumită secție. Elaborarea științifică a testelor respective ar trebui să revină, cred, Institutului de științe pedagogice, bineînțeles după consultarea profesorilor care lucrează nemijlocit la catedră.

Prof. MIHAI HOPULELE
Liceul „B. P. Hașdeu" Buzău

Lecție în laboratorul de fizică al Liceului nr. 1 din Bistrița

De la modelul concret la abstractizare și generalizare

Am propus elevilor mei din clasele a VII-a și a IX-a să rezolve cîte o problemă de fizică folosind procedeul clasic de rezolvare, care pleacă de la noțiune, de la abstract. Iată problema dată la clasa a VII-a: „Să se afle forța activă ce trebuie aplicată la pedala de la roata tocilarului pentru a învinge o rezistență de 37,5 N știind că brațul forței active este de 75 cm, iar cel al forței rezistente de 1 m". Iată și problema dată spre rezolvare în clasa a IX-a: „a) La ce distanță de capătul unei pîrghii de 270 cm lungime trebuie fixat punctul de sprijin pentru ca un om de 70 kg să echilibreze o greutate de trei ori mai mare? b) În punctul de sprijin pe care l-am aflat aplicăm cîrligul unui sistem de patru scripeți mobili, asociați cu un scripete fix. Să se afle forța activă care echilibrează sistemul în condițiile punctului a). Se neglijează greutatea proprie a scripeților și a pîrghiei". Elevii au reușit să rezolve aceste probleme în proporție de 59,5 la sută la clasa a VII-a și în proporție de 71,2 la sută la clasa a IX-a.

Le-am dat, apoi, probleme în a căror rezolvare trebuiau să folosească un model, plecînd de la percepție spre noțiune, de la concret spre abstract. La clasa a VII-a am pus pe masa de lucru a fiecărui elev cîte un clește de tăiat unghii și cîte o riglă gradată, cerîndu-le să afle rezistența la tăiere ce poate fi învinsă cu o forță de 6 N. Elevilor din clasa a IX-a le-am pus în față montajul din figura alăturată, care putea fi văzut foarte bine, în toate amănuntele, din orice punct al clasei. Le-am cerut ca în condițiile în care se neglijează greutatea proprie a barei AB și a scripeților, să calculeze forța F aplicată punctului de aplicație al sistemului de scripeți mobili asociați cu scripetele fix și masa suplimentară ce trebuie adăugată forței ce acționează în A pentru ca sistemul să rămînă în echilibru. Aceste probleme, la care s-a folosit modelul, au fost rezolvate în proporție de 84,7 la sută la clasa a VII-a și în proporție de 91,7 la sută la clasa a IX-a.

Am făcut ulterior experimente de acest gen și la alte clase, rezultatele fiind aproximativ aceleași.

Analizînd rezultatele acestor experimente, m-am întrebat: cum se explică faptul că elevii care au reușit să rezolve problema folosind modelul, nu au reușit cînd au avut la dispoziție numai datele teoretice? Doar în fond era vorba de același principiu de rezolvare. Mi-am dat seama că, în timp ce la problemele cu date numerice elevii

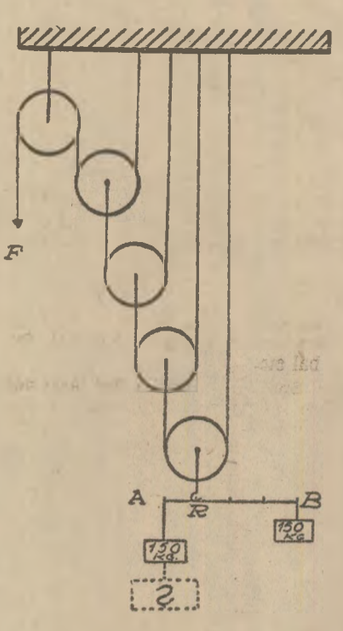

au privit „abstractul" în forma încheiată, definitivă, la problema cu model au realizat ei înșiși un proces complet de abstractizare. Bazîndu-se pe analiza intuitivă a modelului, l-au „stilizat" în minte, înlăturînd elementele neesențiale (frecarea etc.), și au putut trece astfel mai ușor pe treapta superioară, a generalizării. Modelul a fost pentru ei purtătorul unui plus de informație, fără a se face concesii rigurozității științifice. El a intervenit în rezolvarea problemei ca un proces intermediar, cu o evidentă funcție demonstrativă.

Am ajuns astfel la concluzia că nu numai în predare, dar și în procesul de aplicare a cunoștințelor atunci cînd pornim de la obiecte sau procese tehnice asigurăm cunoștințe mult mai temeinice decît în cazul în care prezentăm de la început abstracția finală. Modelul dezvoltă capacitatea elevilor de a analiza, de a stabili relații și legături între fenomene, de a cerceta, de a înțelege, de a trage concluzii. Reprezentările vizuale dezvoltă flexibilitatea gîndirii lor, întrucît îi solicită la asociații noi, între materialul însușit anterior și conținutul modelului. Contactul direct cu informarea vizuală devine astfel o premisă a învățării. Totodată, prilejuind alternarea dintre concret și abstract, dintre particular și general, utilizarea modelului ca procedeu metodic poate avea o influență pozitivă asupra dezvoltării operațiilor intelectuale ale elevului, asupra operativității specifice generale a gîndirii lui. Acest principiu „activ" de învățare, această „învățare prin experiența directă" reprezintă una dintre metodele care creează situații optime de studiu.

Iată, deci, o întreagă serie de avantaje. Totuși, timpul de care dispunem în școală nu ne permite să folosim modele decît într-o proporție restrînsă. De altfel, pe măsură ce elevii trec dintr-o clasă în alta, pe măsură ce își îmbogățesc și își generalizează reprezentările și cunoștințele, pe măsură ce li se dezvoltă gîndirea abstractă și sînt în stare să desprindă corelația dintre diferite domenii de cunoștințe, să cuprindă faptele și noțiunile într-o clasificare corectă, ei trebuie obișnuiți să lucreze nu numai cu sprijinirea imediată pe materialul concret, ci și cu date abstractizate și generalizate, exprimate în legi, formule etc. Tocmai spre acest scop trebuie să-i conducem chiar de la primele probleme în care lucrăm cu „model".

Prof. LEONTIN DOMIDE
Baia Mare

V. I. LENIN ȘI FĂURIREA SOCIETĂȚII NOI, SOCIALISTE

Discipol credincios și strălucit continuator al lui K. Marx și Fr. Engels, V. I. Lenin a îmbinat într-o unitate organică gîndirea teoretică cutezătoare și acțiunea revoluționară neobosită, receptivitatea față de tot ce era înaintat în știința și practica socială a epocii cu perspicacitatea politică pătrunzătoare și fermitatea în lupta pentru cauza socialismului și comunismului. Adversar al oricărei osificări a gîndirii, V. I. Lenin a demonstrat că teoria marxistă nu este o dogmă, un codex de teze imuabile,ci o concepție și o metodă revoluționară de cercetare a fenomenelor, o puternică armă teoretică a partidului clasei muncitoare în lupta pentru victoria revoluției și construcției socialiste. Ideea statornicirii unei societăți eliberate de tarele șteingentelor inechități proprii formațiunilor sociale întemeiate pe exploatare și asuprire a alimentat de-a lungul timpurilor numeroase visuri, concepții și ipoteze. Mulți dintre cei loviți de frustrațiile și umilințele orînduirilor bazate pe clase antagoniste au năzuit spre o societate a echității și a dreptății sociale. Cu dăruire și generozitate, deși într-o manieră utopică,a fost apărat idealul unei societăți lipsite de clase și de exploatare, idealul unei societăți comuniste, în operele reprezentanților socialismului utopic. Marile mutații teoretice și sociale intervenite în ultimul secol nu numai că nu au slăbit, dar au sporit și mai mult interesul pentru probematica referitoare la societatea viitorului. Se formulează cele mai diferite ipoteze, se confruntă concepții.

Lui K. Marx și Fr. Engels le revine meritul istoric de a fi transformat socialismul dintr-un vis, o năzuință naivă, un ideal utopic, într-o știință fundată pe interpretarea materialistă și dialectică a istoriei. Ei au argumentat, pe baza cunoașterii legilor dezvoltării sociale, atît inevitabilitatea înlocuirii capitalismului și statornicirii comunismului, cît și esența proceselor și acțiunilor sociale și politice, obiectiv necesare pentru trecerea la comunism; au anticipat fazele principale pe care societatea le va avea de parcurs în drumul ei spre comunism.

Spre deosebire de concepțiile utopice, subiective, K. Marx și Fr. Engels, iar apoi, în noile condiții istorice, V. I. Lenin, au privit socialismul și comunismul nu ca pe un postulat rupt de contradicțiile și legile mișcării istorice concrete, ca pe un ideal aprioric căruia realitatea ar urma doar să i se adapteze, ci ca pe un proces istoric natural a cărui geneză și legi de mișcare decurg din însăși dialectica dezvoltării societății Ca sistem de relații sociale socialismul se constituie și se dezvoltă ca un organism ce-și are propria sa logică internă de funcționare, etapele sale necesare de maturizare

Încă în lucrările sale din perioada de început, Marx se declară adversar al abordării comunismului ca pe o „abstracție dogmatică". El critică pe filozofii care pretindeau că „țineau în sertarul mesei lor de lucru soluția tuturor enigmelor" și subliniază că „tocmai în aceasta constă superioritatea noului curent, că nu căutăm să anticipăm în mod dogmatic viitorul, ci că abia prin critica lumii vechi vrem să găsim lumea nouă" [1].

Obiectînd împotriva interpretării societății socialiste și comuniste ca pe un ideal desprins de realitatea și practica socială concretă și prevenind formulele simpliste, de-a gata în problema făuririi și dezvoltării acestei societăți, Marx și Engels subliniau că „pentru noi comunismul nu este o **stare** care trebuie creată, un **ideal** căruia va trebui să i se conformeze realitatea. Noi numim comunism mișcarea **reală** care suprimă starea actuală. Condiția acestei mișcări rezultă din premisa existentă în momentul de față" [2].

Această idee a lui K. Marx și Fr. Engels și-a găsit o multilaterală argumentare și dezvoltare în opera lui V. I. Lenin, îndeosebi în lucrările elaborate în perioada de după victoria Revoluției din Octombrie. În condițiile în care multe dintre complexele sarcini ale edificării noii orînduiri se ridicau în toată amploarea nu numai sub aspect teoretic, dar și din punctul de vedere al practicii sociale nemijlocite, viața însăși arăta că reorganizarea pe baze socialiste a celor mai adînci temelii ale vieții sociale, ca și înaintarea pe calea dezvoltării construcției socialiste nu se pot realiza cu succes fără o vastă activitate de elaborare a celor mai adecvate soluții, fără căutări și experimentări, fără antrenarea maselor celor mai largi la opera de creație istorică.

V. I. Lenin sublinia în aceste împrejurări că edificiul economic al noii societăți se constituie chiar în procesul muncii, experimentînd unele instituții sau altele, studiindu-le sub aspectul lor practic, verificîndu-le prin experiența colectivă comună a oamenilor muncii, prin rezultatele obținute în muncă. „Noi n-am putea pretinde niciodată — remarca V.I. Lenin. — și nici un specialist cu judecată care a scris despre perspectivele viitorului nu s-a gîndit vreodată că noi am putea, după vreo rețetă dată dinainte, să făurim dintr-o dată și să alcătuim dintr-o singură lovitură formele de organizare ale noii societăți" [3].

Organizarea în chip nou a temeliilor celor mai adînci, a temeliilor economice ale vieții a zeci și zeci de milioane de oameni era considerată de V. I. Lenin drept sarcina cea mai grea ce se ridica în fața partidului. El arată că socialismul, folosind rezultatele obținute în capitalism, trebuie să înfăptuiască în felul său, prin metode proprii, o înaintare conștientă și în proporții de masă spre o productivitate a muncii mai înaltă decît aceea a capitalismului, să obțină o organizare superioară a muncii Sesizînd caracterul complex și de durată al operei de edificare a noii societăți. Lenin insista în mod deosebit asupra necesității stimulării și valorificării experienței colective în soluționarea noilor sarcini, asupra organizării cît mai judicioase și metodice a activității de conducere la toate nivelele Lenin a argumentat însemnătatea antrenării cît mai largi, efective și directe a maselor la dezbaterea și înfăptuirea sarcinilor puse de vasta operă de edificare socialistă a societății. la conducerea vieții sociale. Subliniind importanța și rolul experienței colective. a experienței maselor în soluționarea problemelor privind formele și ritmurile desfășurării concrete a transformărilor cerute de reorganizarea socialistă a societății, V. I. Lenin scria că „numai experiența colectivă, numai experiența a milioane de oameni poate să ne dea în această privință unele indicații hotărîtoare..." [4].

Ideile leniniste referitoare la construcția socialistă ca operă vie, al cărei factor fundamental îl constituie ridicarea maselor celor mai largi la creație istorică, capătă o semnificație deosebită în condițiile actuale, cînd, sub conducerea partidelor comuniste, mai mult de o treime din populația globului participă la edificarea noii societăți. Expresie a cerințelor obiective ale legilor sociale, mișcarea societății spre socialism și comunism se afirmă cu vigoare ca direcție fundamentală a progresului social. Operă cu totul nouă în istorie, această mișcare angajează pe făgașul ei o mare diversitate de structuri economice și sociale, de tradiții politice și culturale. Ea se desfășoară în condiții istorice concrete, diferite de la țară la țară și parcurge în fiecare țară un șir de etape obiectiv necesare procesului de maturizare a premiselor înaintării spre comunism. Caracterizată printr-un șir de legități generale și trăsături comune. construcția noii orînduiri se prezintă totodată ca un vast proces dinamic ale cărui detalii concrete nu au fost și nu pot fi anticipate în întreaga lor complexitate.

Ca organism viu, aflat în continuă mișcare și devenire, societatea socialistă cunoaște permanent procese de dezvoltare a forțelor de producție și de perfecționare a relațiilor de producție; de îmbunătățire a organizării vieții economice și sociale, a formelor de conducere în economie și cultură; de adîncire a democrației socialiste; de înnoire etică și spirituală; de ridicare a gradului de conștiință a poporului; de perfecționare a relațiilor interumane; de afirmare a personalității.

Punerea cît mai deplină în valoare a marilor resurse și potențe pe care le oferă noua orînduire în scopul accelerării progresului social solicită o activitate intensă pentru găsirea și promovarea soluțiilor celor mai corespunzătoare condițiilor concrete din fiecare țară și etapă de dezvoltare. Ea este indisolubil legată de elaborarea unei politici juste de ridicare a maselor largi ale poporului la creație istorică activă, conștientă pentru înfăptuirea politicii partidului, programului concret al construcției socialiste. „Toate națiunile vor ajunge la socialism, scria Lenin, aceasta e inevitabil, dar toate vor ajunge nu chiar în același fel, fiecare va aduce un specific într-o formă sau alta a democrației într-o varietate sau alta a dictaturii proletariatului, într-un ritm sau altul al transformărilor socialiste ale diferitelor laturi ale vieții sociale" [5].

Aplicînd consecvent principiile marxism-leninismului în soluționarea problemelor construcției socialiste din țara noastră. Partidul Comunist Român, ca factor politic fundamental al conducerii operei de dezvoltare socialistă a societății, reprezintă totodată nucleul de la care radiază energiile și inițiativele, forța politică cea mai interesată în permanentizarea, generalizarea, aprofundarea continuă a creației istorice a maselor. Stimulînd în permanență activitatea creatoare și spiritul novator al maselor, sprijinind și încurajînd tot ceea ce e mai valoros, mai progresist în societatea noastră, studiind cu atenție experiența construcției socialiste în celelalte țări socialiste, perfecționîndu-și necontenit formele de organizare și metodele de conducere, **„partidul comunist înfăptuiește**, după cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, **rolul de centru vital al întregului nostru sistem social"** [6].

Partidul conferă o înaltă responsabilitate științei conducerii operei de construcție socialistă considerînd-o drept o problemă esențială pentru dezvoltarea cu succes a societății noi.

Prof. univ. dr. VASILE NICHITA

1) K. Marx, F. Engels, Opere, vol. I, E.S.P.L.P., 1957, p. 379.
2) K. Marx și F Engels, Opere, vol. 3, Editura politică, 1958 p.36.
3) V.I. Lenin, Opere complete, Ediția a doua, Vol. 36, Editura politică, 1965, p. 401.
4) Op. cit. p. 402
5) V.I. Lenin, Opere complete. Ediția a II-a. vol 30, Ed. pol, 1964, p. 125,
6) N. Ceaușescu, Raport la Congresul al X-lea „Congresul al X-lea" Ed. pol. 1969, pag. 65.

OPINII

OPINII • OPINII • OPINII • OPINII • OPINII

DE PE POZIȚII ȘTIINȚIFICE

În urmă cu vreo cîteva numere, redacția „Gazetei învățămîntului" deschidea o discuție a cărei temă era formulată cu claritate ; „Cînd și unde înveți să fii diriginte ?" Intervențiile care au urmat au tins în general să demonstreze cu consecvență logică posibilitatea și necesitatea pregătirii studenților (viitori profesori) pentru activitatea de diriginte și să arate că această pregătire trebuie continuată, după terminarea facultății, prin forme postuniversitare. Intervin la rîndul meu în discuție pentru a sublinia încă o dată (ca unul care mă ocup de această problemă de vreo douăzeci de ani) că pregătirea pentru munca de diriginte este stringent necesară și pentru a preciza — așa cum cere tema anchetei — **cînd** și **unde** înveți să fii diriginte.

Se știe că există profesori care nu primesc cu prea mult entuziasm sarcina de diriginte. Dar din momentul în care se caută explicații la această stare de lucruri nefirească, opiniile se împart și mulți alunecă spre o sofistică sub falduriile căreia pun în circulație tot felul de idei năstrușnice : că activitatea dirigintelui, fiind o activitate de creație, cere talent și calități deosebite, că orele de dirigenție se bazează pe inspirația creatoare a dirigintelui ș.a. În acest fel se elucidează — uneori dintr-o „candoare" față de știința educației, alteori din spirit sofistic — problema-cheie (cauza care generează aceste fenomene negative) : nepregătirea studenților (viitorilor profesori) pe băncile facultății pentru activitatea de diriginte. La o consfătuire la care am asistat recent se remarca (cu vădită mirare și neplăcută surpriză) că există absolvenți ai institutelor de învățămînt superior cu medii mari (chiar premianți) care nu sînt în stare să organizeze o activitate pionierească în domeniul specialității lor. Fenomenul ni se pare perfect explicabil : nu au fost în stare să le organizeze fiindcă nu au învățat așa ceva. Și inspirația — în care cred protagoniștii „inspirației" în domeniul educației — nu este pentru toți și întotdeauna cel mai bun sfetnic.

Același lucru se petrece și cu tinerii diriginți. Ca studenți învață lucruri interesante la specialitate. Unele le sînt utile pentru lărgirea și aprofundarea culturii de specialitate. Cu altele nu se mai întîlnesc însă niciodată în viață și le uită la cîteva zile după examen. Și totuși, în facultăți, planurile și programele sînt grevate de ele, alocîndu-li-se semestre întregi de predare și de seminarizare. În schimb; **pentru munca de diriginte nu sînt prevăzute în planurile de învățămînt cursuri sau seminarii și nici în programe nu s-a făcut loc unui asemenea capitol. Tînărului profesor nu îi rămîne astfel decît să învețe să fie diriginte la locul de muncă (întocmai ca ucenicii odinioară).** Dar și aici este obligat să învețe empiric (văzînd și făcînd ceea ce și cum fac alții), căci lucrări și documente din care să se informeze sistematic nu există în școli. Cu un cuvînt, tînărul profesor este lăsat complet descoperit în fața unei importante activități pe care o va desfășura tot timpul carierei sale.

În multe din articolele care se scriu despre munca dirigintelui se subliniază caracterul subtil al acestei activități, profundele ei implicații psihologice. Cei care fac asemenea afirmații scapă din vedere — sau poate nici nu știu — că profesorilor le lipsește pregătirea psihologică necesară înțelegerii fenomenului educativ, că volens nolens ei își vor desfășura activitatea educativă sub semnul empirismului din cauză că, studenți fiind, nu au audiat un curs de psihologie a adolescentului. Cursul de psihologie pedagogică a fost decretat facultativ. În aceste condiții la facultatea de matematică a Universității din Timișoara, de pildă, din 120 de studenți, cîți sînt înscriși în anul al II-lea, frecventează cursul de psihologie pedagogică doar 17. Mă întreb : ceilalți 103 studenți vor fi toți cercetători ? Desigur că nu. Dimpotrivă, în marea lor majoritate vor fi profesori, dar profesori fără pregătire psihologică. Vor înțelege acești viitori profesori fenomenele psihologice ale preadolescenței și ale adolescenței cu care se vor întîlni în activitatea lor educativă și, mai ales, vor fi în stare să rezolve în mod științific problemele ce li se vor pune ca diriginți ? Greu și chiar imposibil să se dea un răspuns afirmativ, pozitiv. Adevărul exprimat sincer și răspicat este acesta : viitorilor profesori nu li se asigură, prin actualele planuri de învățămînt din universități și institute pedagogice, pregătirea psihologică și pedagogică, teoretică și practică necesară pentru desfășurarea la un nivel științific corespunzător a muncii instructiv-educative (și în special a celei educative). Din această cauză activitatea educativă are un caracter meșteșugăresc.

Și așa ne învîrtim într-un cerc vicios, din cauză că nu se înțelege un adevăr elementar și anume că **nivelul muncii instructiv-educative este condiționat nu numai de pregătirea științifică de specialitate, ci și de pregătirea psihologică și pedagogică a viitorilor profesori : numai asigurîndu-le acestora, încă de pe băncile facultății, o pregătire psihologică și pedagogică la același nivel cu pregătirea științifică de specialitate le vom da posibilitatea de a desfășura o activitate instructiv-educativă de nivel înalt, eficientă.**

De pe această poziție teoretică de principiu putem da un răspuns concret și categoric întrebării cu care s-a lansat discuția : **a fi diriginte se învață pe băncile facultății — la cursuri, în seminarii, la practica pedagogică.** Dar pentru a se putea învăța sînt necesare ore suficiente de psihologie (a copilului, a preadolescentului, a adolescentului, pedagogică), de pedagogie și de practică pedagogică. Mai este necesar — de ce nu ? — **un curs special referitor la munca dirigintelui și a comandantului de pionieri.** Un curs pe bază de programă, urmat de seminar sau de lucrări practice. Un curs la care studenții să învețe, să studieze, pe bază de bibliografie, problemele teoretice și practice ale muncii dirigintelui și ale comandantului de pionieri. Atunci cu siguranță că nu se vor mai putea plînge că nu au fost pregătiți pentru aceste activități și nici organele de control și îndrumare nu vor mai avea ocazia să constate carențe în pregătirea tinerilor profesori. Atunci vor dispare și falsele probleme despre „inspirație", „inefabil" etc. în munca dirigintelui.

Diriginții vor crea, desigur, atunci. Dar de pe poziții și cu instrumente științifice.

Lector univ. Ion DRĂGAN
Timișoara

Cadru mai larg pentru sportul de masă

Dezvoltarea activității sportive în rîndul elevilor din școlile generale a determinat crearea unui sistem competițional care îi stimulează pe elevi și îi atrage spre diferite ramuri ale sportului. În orașul nostru, de pildă, s-au desfășurat în acest an școlar competiții la fotbal și handbal, tenis de masă, atletism, gimnastică, șah, concursul „săniuța de argint" și concursul de schi. În prezent are loc campionatul de baschet. Rezultatele obținute vin să confirme și ele progresele înregistrate în ultimul timp. Cu toate acestea, sînt de părere că în multe domenii ale sportului școlar cea mai mare parte a drumului rămîne de parcurs de acum înainte.

Mă refer în primul rînd la sportul de masă, la această formă de antrenare a majorității copiilor într-o mișcare sportivă coordonată și bine condusă. Regulamentul de organizare a campionatului școlilor generale acordă puțină atenție modalităților de cuprindere a masei de elevi într-o activitate continuă. În general, regulamentele diferitelor întreceri competiționale se referă la etapele aflate în afara sportului de masă și independente de acesta, iar stabilirea calendarului competițional sportiv nu ne permite nouă, celor care lucrăm direct cu copiii, să procedăm altfel.

Să concretizăm : În octombrie 1969 s-a desfășurat etapa pe municipiu la atletism. Firește că pînă la această etapă n-a fost posibil să se organizeze în școli întreceri între detașamente, care să depisteze pe cei mai buni performeri pentru echipa școlii. Practic, profesorii de educație fizică au selecționat 6 băieți și 6 fete, plus cîteva rezerve. La fel au început antrenamentele pentru handbal, fotbal etc.

Sportul de masă a fost lăsat deci pe seama detașamentelor de pionieri. Dar cine să-l realizeze practic ? Singurul răspuns este : cadrele didactice care sînt și comandanți de detașament. Aici ne izbim din nou de lipsa de pregătire a profesorilor pentru activitățile pionierești. Dar chiar dacă ar exista o asemenea pregătire, pot oare comandanții de detașamente să conducă astfel sportul de masă încît să-i asigure locul ce i se cuvine ? E adevărat că în timpul lor liber copiii organizează, sub îndrumarea comandanților, jocuri de mișcare și întreceri în curtea școlii, că fac excursii și drumeții, dar de aici și pînă la desfășurarea unor adevărate activități sportive mai este încă un drum lung.

Ce fac profesorii de educație fizică ? Munca lor este reglementată de programa școlară, în baza căreia conduc orele de educație fizică și de ansamblu sportiv. Instrucțiuni recente ale Ministerului Învățămîntului le cer ca în cadrul acestora să se ocupe de echipe selecționate pe ramuri de sport (deci 15—20 de copii care joacă fotbal, baschet, handbal etc., de obicei echipele reprezentative pe școală, care se prezintă în campionat).

Am analizat recent cuprinderea elevilor din școlile municipiului nostru în formații sportive organizate și am constatat că în fiecare școală rămîn în afara activităților sportive sute de copii. De exemplu, la Liceul nr. 1, din cei 716 elevi ai claselor V-VIII doar 153 sînt cuprinși în formații organizate, la Liceul nr. 2 din 527 elevi doar 132 fac sport în asemenea formații — și situația este aproximativ aceeași în toate școlile. Ca urmare, în momentul de față sfera disciplinelor sportive practicate în școlile noastre este încă redusă : handbal, fotbal, baschet, pe ici pe colo puțin atletism și foarte puțină gimnastică. Nu se practică de loc oină, rugbi, volei, tenis de cîmp. Atletismul și gimnastica sînt mult sub nivelul posibilităților atît în ce privește ansamblul rezultatelor cît și, mai ales, proporția practicării lor de către elevi, deși sînt bine cunoscute sarcinile ce revin pe această linie profesorilor de educație fizică a comandanților de pionieri, ca și organelor C.N.E.F.S-ului ca instituție de specialitate. La slaba pregătire atletică și de gimnastică se adaugă și greșit înțeleasa concurență a jocurilor sportive. Desigur, handbalul, fotbalul, baschetul sînt mai antrenante, mai atractive, dar ar fi bine ca cel puțin specialiștii să înțeleagă că o bună pregătire atletică asigură o bună selecție a elementelor pentru toate sporturile.

Socotesc că pentru îmbunătățirea sportului școlar este necesară, în baza unei concepții unitare de desfășurare a educației fizice și sportului, o intervenție mai activă și mai eficientă din partea factorilor responsabili. Mi se pare că ar fi binevenită crearea în școli a unui cadru organizatoric menit să asigure în primul rînd o dezvoltare a sportului de masă, în baza căruia să nu se dea numai sugestii și recomandări, ci să se stabilească și unele cerințe și responsabilități atît pentru inspectoratele școlare, cît și pentru consiliile pionierești. Așteptăm de asemenea din partea instituțiilor de specialitate o asistență tehnică competentă, promovarea unei game mai variate de discipline sportive, ca și o îndrumare de specialitate apropriată. Totodată ni se pare indicat ca organele C.N.E.F.S.-ului să se ocupe de pregătirea din rîndurile copiilor a unor echipe de organizatori, arbitri și șefi de echipă pe ramuri de sport, care să conducă în fiecare școală activitatea sportivă de masă.

Ridicarea pe o treaptă mai înaltă a sportului școlar este condiționată, neîndoielnic, și de perfecționarea continuă a cadrelor din acest domeniu. De aceea cred că este necesară o mai largă informare a profesorilor asupra problemelor legate de modernizarea predării educației fizice și sportului. Ar fi bine, de asemenea, ca în instruirea comandanților de pionieri să se mute accentul de pe amatorism pe specializare.

În sfîrșit, se pun și cunoscutele probleme legate de baza materială pentru practicarea sportului. La nivel local, aceste probleme se rezolvă nu o dată cu încetinitorul din cauză că în multe școli persistă încă ideea că educația fizică și sportul se pot face și fără baze sportive, iar copiii se pot juca oricum și oriunde. O dată cu intensificarea acțiunii de creare a bazelor sportive simple cred însă că trebuie asigurat și accesul larg al copiilor pe toate bazele sportive.

Prof. **AURELIA TATU**
președinta Consiliului municipal al Organizației Pionierilor, Mediaș

Da, mai există o supraîncărcare a elevilor !

Cu aproape un deceniu în urmă, o analiză multilaterală a rezultatelor procesului instructiv-educativ evidenția o serioasă creștere a supraîncărcării elevilor. O hotărîre comună a Ministerului Învățămîntului și a C.C. al U.T.C. a stabilit, în acea perioadă, o serie de măsuri pentru înlăturarea acestui fenomen. Ulterior, planul și programele de învățămînt, la toate nivelele, au suferit modificări, manualele didactice și metodicile s-au îmbunătățit, totul urmărind perfecționarea procesului de învățămînt, modernizarea lui și, în același timp, înlăturarea supraîncărcării. Procesul acesta este încă în curs și, de aceea, nu putem face afirmații cu caracter definitiv. Nu mai puțin adevărat este însă faptul că în privința supraîncărcării problemele sînt departe de a se fi rezolvat.

Multe din carențele evidente în nivelul pregătirii elevilor își au rădăcina în timpul mult prea restrîns care le rămîne la dispoziție în afara activităților școlare sau organizate de școală. Este adevărat că Legea învățămîntului, Statutul personalului didactic, regulamentele școlare, ca și instrucțiunile Ministerului Învățămîntului atrag atenția asupra necesității de a se evita supraîncărcarea, dar situația de fapt este alta. Orice anchetă obiectivă poate constata numărul prea mare de ore în care elevul este solicitat de școală. La orele de curs se alătură temele și bibliografia care trebuie studiată acasă, rareori suficient gîndite și de aceea adesea voluminoase. Să adăugăm la aceasta activitățile pionierești săptămînale (care, deși ocupă numai o oră, cer pregătiri ce depășesc acest timp), activitatea în cercuri (care nu se limitează nici ea la cele 2 ore ale ședinței lunare), participarea la ansambluri corale și sportive, pregătirea pentru concursurile pe obiecte, pentru competițiile sportive, pentru programele cultural-artistice etc. etc. Este evident că timpul ce le rămîne elevilor după toate acestea este extrem de restrîns.

Ar trebui să se țină seama și de faptul că în unele zile, la multe clase, numărul noțiunilor absolut noi predate elevilor depășește ordinul zecilor, ceea ce îi supune la eforturi destul de mari. Firește, asemenea eforturi sînt necesare, pentru că numai pe baza lor se dezvoltă judecata, gîndirea independentă. Numai că — adesea tot din cauza supraîncărcării — eforturile se fac în perimetrul memoriei, nu al gîndirii. Într-adevăr, în condițiile unui orar care rareori și numai la clasele mici satisface cerințele psiho-pedagogice, e greu să se asigure timp pentru munca independentă.

În sfîrșit, să nu uităm că setea de informație a elevilor este astăzi deosebit de mare și că avem datoria să le rezervăm timpul ce le este necesar pentru a recepta din mass-media tot ceea ce are tangență cu interesele, cu aptitudinile și cu imaginația lor, cu profesia pe care și-o doresc încă din anii de școală.

Aș mai adăuga un lucru — ultimul, dar nici pe departe cel mai puțin important. Acela că supraîncărcarea, cu cerințele ei riguroase, cu ritmul forțat al realizării tuturor sarcinilor, îi face pe destui elevi să se demobilizeze în fața greutăților, ceea ce trebuie evitat cu orice preț.

Credem că este timpul ca cercetarea științifică, psiho-pedagogică și medicală care se ocupă de înlăturarea supraîncărcării să devină mai eficientă, ducînd la rezultate de natură să constituie o bază fermă pentru măsuri care să nu lase deschisă nici o portiță interpretărilor arbitrare, ori de unde ar veni ele.

EMIL MUTULESCU
directorul Școlii generale din Murfatlar — Constanța

Lecție experimentală de aritmetică la clasa I

Abateri grave de la etica profesiunii de educator

Cu cîtva timp în urmă, la o școală din Ploiești au fost consemnate două cazuri de gravă abatere de la etica profesiunii de educator. Cercetate și soluționate de oficialitatea școlară cu o promptitudine care merită să fie subliniată, ar fi putut să rămînă circumscrise în colectivul didactic al școlii respective. Am socotit însă că ele pot și trebuie să ofere un prilej de meditație pentru toate colectivele de educatori.

La Liceul nr. 4 din Ploiești un elev de la cursul seral a fost declarat repetent, întrucît nu obținuse medii de promovare la matematică, fizică, chimie și biologie. Situația de repetent a acestui elev, înregistrată de consiliul pedagogic, a fost afișată și astfel adusă la cunoștința tuturor elevilor.

După numai o lună de zile, însă, aceluiași elev i se eliberează o adeverință prin care — minune — devenea un simplu corigent, la matematică și chimie. Pe baza acestei adeverințe, schimbîndu-și domiciliul, elevul își susține examenele de corigență la un liceu dintr-un alt județ. Pe timpul vacanței școlare i se schimbă și situația din documentele școlare, prin modificarea mediilor la fizică și biologie, astfel că pînă la urmă este declarat nici mai mult nici mai puțin decît promovat. Autorii acestor metamorfoze : directoarea adjunctă a școlii, diriginta clasei și secretara școlii.

Cazul nu rămîne însă izolat. La aceeași școală la începutul acestui an școlar nu s-au prezentat la cursuri în anul I al liceului 4 dintre candidații reușiți la concursul de admitere. Directoarea adjunctă a secției serale (aceeași) aprobă înscrierea pe aceste locuri a unor candidați declarați inițial respinși, fără să respecte, potrivit regulamentelor școlare, ordinea mediilor.

Acestea sînt faptele. După cum am spus, Ministerul Învățămîntului și inspectoratul școlar județean au luat măsurile cuvenite. Foarte bine. Se mai ridică însă o problemă : unde a fost opinia colectivului didactic al acestei școli ? Nu a cunoscut el oare situația ? Dacă a cunoscut-o, de ce a tăcut ? Și, dacă nu, cum este posibil ca un întreg colectiv didactic să nu știe că în școala unde lucrează se falsifică situații, se încalcă grosolan legislația școlară ?

Întrebările noastre nu au rostul de a stabili răspunderi administrative pentru alții decît cei cărora li s-au stabilit asemenea răspunderi prin sancțiuni de acum traduse în viață. Totuși, nu trebuie și nu putem să nu avem în vedere că ecoul unor astfel de abateri de la etica înaltei noastre profesiuni, cum ne place s-o calificăm, se răsfrînge nu numai asupra celor direct vinovați.

Noi, oamenii școlii, îndeplinim una dintre cele mai nobile funcții umane : aceea de a făuri fizionomia morală a tineretului. Este o funcție care ne cere să fim noi înșine de neatacat pe tărîm moral.

CONST. RĂDOI

Studiul florei și faunei locale

Una din preocupările principale ale tinerilor naturaliști din școlile noastre este aceea de a studia flora și fauna locului natal. De pildă, membrii cercului de biologie de la Școala generală din Berveni, județul Satu Mare au întocmit frumoase ierbare și insectare și au îmbogățit colecția de animale conservate a școlii. Desele excursii pe care le fac prin împrejurimi le permit să observe și să studieze îndeaproape diferitele biotipuri, să colecteze plante, nevertebrate și vertebrate mici, pe care apoi le prepară în laborator.

La rîndul lor, micii naturaliști de la Casa pionierilor din orașul Băicoi urmăresc dezvoltarea diferitelor specii floricole din parcul Florești și au alcătuit un fotomontaj cu specii rare de plante și animale, declarate monumente ale naturii. Toate aceste materiale le permit să redacteze o lucrare care va contribui la întocmirea unei monografii a localității Băicoi.

Telecinema pentru elevi : filmul istoric „Tudor — 1821"

Emisiunea de telecinema pentru elevi din 20 martie a.c., va avea o temă istorică : „Tudor — 1821".

Filmul, care comunică un mesaj instructiv-educativ complex, se adresează elevilor din clasele a IV-a, a VIII-a și a XII-a, care studiază istoria patriei. El reliefează portretul și personalitatea lui Tudor Vladimirescu, reînvie principalele momente din viața și activitatea social politică a eroului din Vladimir, precum și atmosfera și frămîntările epocii în care a trăit. Ilustrînd veridic o pagină eroică din istoria poporului nostru, acest film sporește posibilitățile de informare a elevilor asupra evenimentelor sociale din jurul anului 1821, iar prin zugrăvirea naturii patriei, prin reînvierea intenselor frămîntări ale oamenilor din acea epocă influențează educația lor patriotică și estetică.

Conținutul filmului „Tudor — 1821" poate fi încadrat în problematica unor lecții de recapitulare finală la Istoria României, cum este, de exemplu, lecția cu tema „Lupta poporului român pentru libertate socială și națională". Tema trebuie adaptată, bineînțeles, la nivelul de înțelegere al elevilor fiecăreia din cele trei clase.

Prof. CONSTANTIN DINU

Activitatea artistică a profesorilor

La Ateneul tineretului, din Capitală, unde s-au afirmat în ultimul timp numeroase talente plastice din rîndurile cadrelor didactice, au fost prezentate recent și expozițiile de debut ale profesorului Marin Rădulescu și Constanțin Platon.

În picturile lui Marin Rădulescu, lucrări cu un pronunțat caracter monumentalist, întregul efort artistic se axează pe compoziție și construcție plastică. Fondul tabloului este de asemenea cuprins în această organizare compozițională, prin ritmarea valorilor cromatice și prin linia draperiilor. Modalitățile compoziționale sînt variante : paralelism vertical (Pictorul și modelele), ascensiunea elementelor marginale (Adam și Eva) etc.

Exponatele lui Marin Rădulescu au un pronunțat caracter umanist, reflectat în tematică și în modul de interpretare. Arta lui exprimă pasiune pentru lumea formelor, dar în același timp și o puternică trăire interioară.

Constantin Platon, sculptor prin formația artistică, se afirmă de astă dată ca pictor, dovedind și aici reale însușiri creatoare. El se arată preocupat de expresia liniei și de realiza-

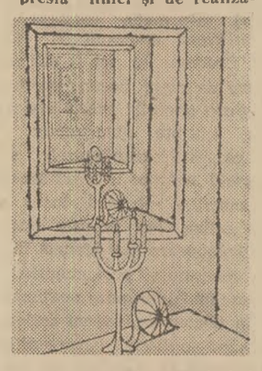

rea decorativului, exprimînd în stil propriu idei și simboluri folclorice.

Și în centrul lucrărilor acestui artist stă figura umană, esențializată și rezumată grafic la elemente de expresie precisă. Artistul a ales o cale bogată în posibilități de caracterizare inedită. Tabloul „Timp" și portretele atrag în mod deosebit atenția vizitatorilor.

În cadrul cenaclului „Ion Andreescu", la Casa corpului didactic din București s-a deschis expoziția de pictură a profesoarelor Ana, Domnica și Maria Frînculescu, care expun îndeosebi peisaje, flori și naturi moarte. În lucrările prezentate artistele își exprimă îndeosebi impresiile în fața naturii. Dar în timp ce Maria Frînculescu folosește o manieră mai directă, Ana și Domnica vădesc tendințe spre interpretare decorativă.

În ansamblu, activitatea lor contribuie la întregirea unei atmosfere de profundă receptivitate artistică.

Conf. univ. dr.
ALEXANDRU TOHĂNEANU

Serată științifică

Recent, Liceul nr. 1 din Timișoara a organizat o serată științifică în cinstea elevilor care au obținut rezultate bune la etapa locală a concursurilor de fizică, chimie și matematică. Serata, pregătită sub îndrumarea profesorilor de specialitate, s-a bucurat de unanima apreciere a celor prezenți, aducînd o notă nouă și originală în organizarea reuniunilor școlare.

Cu acest prilej colectivul de redacție al revistei „Matematica" din Timișoara a oferit primilor clasați la concursurile școlare frumoase premii în cărți. După solemnitatea premierii au avut loc experiențe de chimie și concursuri-fulger de fizică și matematică, momente distractive etc.

LILIANA MUJESCU
Timișoara

O activitate utilă studiului și orientării profesionale

Membrii cercului de chimie de la Școala generală nr. 2 din Tg. Jiu, județul Gorj, desfășoară o activitate interesantă și utilă studiului, ca și orientării profesionale. Tematica cercului, foarte variată, conține mai ales subiecte legate de specificul industriei chimice a orașului și județului. Prin lucrările lor practice, ca și prin numeroasele vizite făcute la Combinatul de ciment din Birsești, la Fabrica de produse refractare din Tg. Jiu sau la Fabrica de oxigen, micii chimiști urmăresc să cunoască materia primă întrebuințată în întreprinderile industriale, precum și procesele tehnologiei moderne folosite la obținerea produselor finite. Toți au prilejul să adîncească tainele chimice, să îndrăgească meseria de chimist, pe care își propun s-o aleagă.

Prof. VICTOR CAPAȚINA

Sesiune de lichidare

Profesorii, învățătorii și educatoarele în funcție la data de 15 martie 1969 care nu au obținut definitivarea în învățămînt — fie că au fost respinși de trei ori la acest examen, fie că din diferite motive nu s-au prezentat și au pierdut astfel dreptul să-l mai dea — se vor putea prezenta, în mod excepțional, la sesiunea de lichidare, organizată în acest scop între 12-17 aprilie 1970.

Examenele se vor desfășura după programele în vigoare pentru examenele de definitivare în învățămînt.

Cadrelor didactice aflate în situația de mai sus care nu se vor prezenta la examenul de definitivare — sesiunea de lichidare — sau nu vor promova acest examen, potrivit normelor legale în vigoare li se va desface contractul de muncă pentru necorespundere în muncă.

INFORMARE • DOCUMENTARE

Individualizare – cum, pînă unde ?

Clasă-elev, activitate colectivă-activitate individuală în procesul de învățămînt. O relație existentă de multe secole, dar care tinde astăzi spre reevaluări esențiale. Unii didacticieni au ajuns chiar să considere această dichotomie drept una dintre problemele cele mai complexe ale organizării și desfășurării procesului instructiv-educativ contemporan.

Fără îndoială, psihopedagogii au dreptate atunci cînd afirmă că factorul care asigură în cel mai înalt grad formarea multilaterală a tînărului îl constituie individualizarea procesului de învățămînt, iar soluțiile experimentate în această direcție sînt multiple : instruire programată, studiu prin descoperire, programarea de teme și lucrări practice în funcție de capacitatea și posibilitățile fiecărui elev, omogenizarea claselor și, în ultimă instanță, renunțarea completă la sistemul împărțirii pe clase. Posibilitățile ciberneticii și electronicii actuale pot pune astăzi la dispoziția învățămîntului — evident, la un preț de cost încă ridicat — o tehnologie ultra perfecționată. De exemplu, în cadrul unui centru de învățămînt liceal din Chicago a fost instalat un computer care permite unui număr de 25 elevi (efectivul mediu al unei clase) să recepționeze simultan oricare lecție îi interesează dintr-un număr de 900 de lecții disponibile, a căror tematică merge de la științele naturii la estetică și istoria artelor.[1]) Instalația cuprinde cinci despărțituri pentagonale, fiecare subîmpărțită în cinci cabine care dispun de un panou de control, un receptor de televiziune, căști și microfoane pentru recepție audio și comunicare cu supervizorul. Apăsînd pe butonul programului-lecție dorit, elevul poate obține recepționarea lui în 30 de secunde sau, în cazul cînd programul respectiv a fost solicitat în prealabil de alt elev, într-un minut. Computerul asigură prin tabloul de comandă posibilitatea de oprire, reluare și înregistrare a oricăreia dintre lecțiile solicitate. Există chiar condițiile tehnice pentru perfecționarea unui asemenea sistem, elevul putînd primi programul-lecție, prin simpla formare a unui număr pe un disc de telefon,direct la instalația de recepție existentă la el acasă. De asemenea, numărul programelor la alegere poate fi extins la cîteva mii.

Experimentele didactice arată că și în cadrul altor forme este posibilă realizarea unei individualizări foarte avansate a procesului de însușire a cunoștințelor. Întrebările esențiale care persistă sînt însă : ce urmărim prin individualizare, cum trebuie concepută ea, ce limite psihopedagogice se conturează în acest domeniu ?

Virtuțile majore ale individualizării sînt cunoscute : ea permite adaptarea învățării la capacitățile reale ale fiecărui subiect, îl înarmează cu disciplina studiului, îl deprinde să-și însușească în mod independent cunoștințele, să abordeze în mod epistemologic o problemă științifică.

În ce condiții specifice se pot realiza în mod optim toate acestea ? Laboratorul de didactică experimentală al Institutului pedagogic „Lenin" din Moscova a procedat la o cercetare comparativă a eficienței diferitelor metode de individualizare.[2]) Criteriul de apreciere a fost însușirea optimă, considerată ca noțiune complexă, cu următoarele note distinctive : volumul cunoștințelor însușite, gradul lor de sistematizare, gradul de înțelegere și interpretare, trăinicia lor, capacitatea de a le aplica în practică. Un criteriu mai profund de apreciere îl constituie măsura în care se dezvoltă la elevi capacitatea de cunoaștere creatoare, priceperile și deprinderile de muncă independentă în vederea dobîndirii de noi cunoștințe și a utilizării acestora în activitatea de investigare. Cercetarea a arătat că individualizarea optimă, adică cea mai eficientă însușire a cunoștințelor după criteriile amintite, se realizează îmbinînd predarea lecției de către profesor cu munca independentă a elevilor în cadrul instruirii programate. Atunci cînd experimentul i-a pus pe elevi în situația de a-și însuși cunoștințele exclusiv prin autoinstruire pe bază de program s-a văzut, în cadrul verificării ulterioare, că mulți dintre ei și-au însușit cunoștințele incomplet și fără profunzime. Rezultate superioare au fost obținute, în schimb, atunci cînd instruirea programată s-a desfășurat sub îndrumarea profesorului, dovedind că formele combinate de individualizare a instruirii permit o conexiune strînsă între conținutul și metodele studiului, ca și intensificarea și accelerarea procesului de însușire a cunoștințelor.

Coroborate cu rezultatele altor cercetări de utilizare a instruirii programate în individualizarea studiului, aceste observații conturează mai precis principalele calități și limite ale metodei. Astfel, în cadrul experimentării unei programe individualizate în predarea biologiei în liceu efectuată de didacticianul american Paul Richard [3]) s-au putut constata rezultate superioare în ceea ce privește interesul pentru studiu și motivația învățării, precum și pe planul însușirii metodelor de lucru în laborator. Două probleme importante de ordin instructiv au rămas însă nesoluționate în cadrul acestui experiment. Este vorba, în primul rînd, de progresul elevilor lenți în studiu, care nu au înregistrat în instruirea programată cu caracter individualizat rezultate mai bune decît în clasele cu programă obișnuită și, în al doilea rînd, de supraîncărcarea profesorilor, care nu numai că nu este redusă, ci sporește chiar.

O serie de cercetări au căutat să aprofundeze problemele individualizării, mai precis ale succesului individual la învățătură, în funcție de specificul colectivului și mediului școlar [4]). Observațiile și concluziile obținute atestă și întăresc cîteva dintre constatările anterioare. De pildă, faptul că la elevii slabi tratarea individuală, îmbinată cu desfășurarea activităților într-un colectiv dă rezultate mai bune decît individualizarea desprinsă de colectiv Colectivul optim pentru obținerea unor asemenea rezultate este colectivul cu caracter neomogen, constituit atît din elevi buni cît și din elevii la care dorim să determinăm un progres mai rapid. În schimb observațiile furnizate de același experiment arată că elevii dotați obțin rezultatele cele mai bune în cadrul colectivelor omogene. Situația se prezintă mai avantajoasă în cazul claselor de fete, unde atît elementele cu aptitudini deosebite pentru studiu cît și elementele mai puțin dotate progresează mai rapid în cadrul claselor neomogene decît în cadrul claselor omogene. Este de resortul psihologilor să explice de unde provin aceste diferențieri care, de altfel, rămîn exterioare problemei discutate aici.

Considerațiile anterioare au vizat exclusiv latura instruirii în cadrul individualizării studiului. Dar nu putem face abstracție de munca educativă atunci cînd privim procesul de învățămînt în totalitatea lui, ca un proces unitar. Totuși majoritatea studiilor nu abordează problemele educative la nivelul importanței pe care o au acestea. Se constată însă, în lumina unor prime observații [5]), ca, de pildă, cele desprinse pe marginea experimentelor întreprinse în cîteva școli din Roma, că, în unele cazuri, individualizarea a dat naștere sau a alimentat individualismul și egoismul unor elevi, a încetinit procesul de sudare a colectivelor școlare sau chiar a acționat împotriva acestuia, că în clasele unde se desfășoară activități individualizate disciplina are de suferit, colectivul fiind mai gălăgios.

Individualizarea rămîne totuși, după părerea unor mari specialiști în prospectarea evoluției economico-sociale și culturale, ca de pildă Bogdan Suchodolski sau Mac Luhan, una din principalele soluții ale școlii viitorului. În abordarea problemelor, în experimentele inițiate de școlile noastre, se impune însă luarea în considerare a unor observații critice și concluzii izvorîte din cercetări asemeni celor menționate anterior.

M. AL. H.

1) J. Zazzaro : They' re almost invented instant learning, în „American school board journal", nr. 156/1968 ;

2) I. Ogorodnikov : Programmirovannîe metooî obuceniia în „Narodnoe obrazovanie", nr. 1/1969 ;

3) P. W. Richard : Experimental Individualized BSCS biology în „The Science Teacher", nr. 2/1969 ;

4) R.P. Amaria, D.A. Biran, G. Beith : Individual versus co-operative learning, în „Educational Research" nr. 2/1969 ;

5) D. F. Tomassuoci : Individualizzazione della educatione, în „I: Problemi della pedagogia" nr. 4/1969.

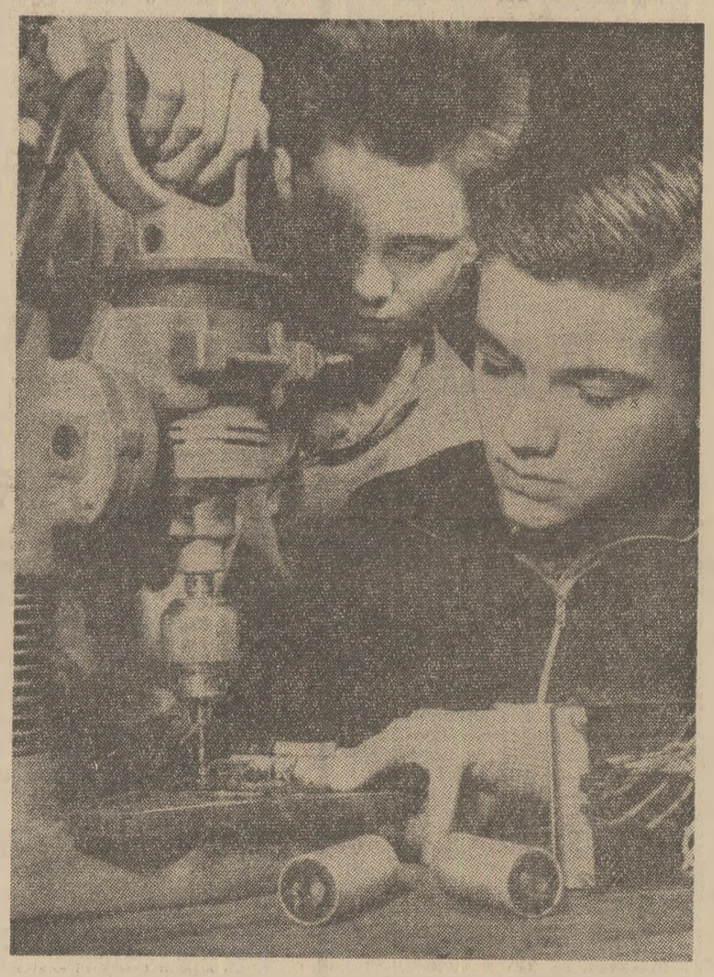

Activitate practică în clasa a VII-a, la un liceu din Budapesta

Cursuri de vară pentru profesorii de istorie

Societatea de științe istorice va organiza, în perioada 2—16 iulie a.c., două cursuri de vară — la Vălenii de Munte și la Deva — pentru profesorii de istorie din învățămîntul liceal și învățămîntul de cultură generală, membri ai S.S.I. Scopul organizării acestor cursuri este de a contribui la îmbogățirea cunoștințelor de specialitate ale profesorilor și de a-i informa asupra ultimelor cercetări din domeniul istoriei și al metodicii predării istoriei. Totodată, cursurile vor înlesni cunoașterea reciprocă a profesorilor din diferite județe ale țării, vor prilejui un util schimb de experiență și o odihnă activă.

Programul cursurilor va cuprinde conferințe pe teme importante din istoria patriei, istoria universală și metodica predării istoriei (susținute de academicieni, profesori universitari, cercetători științifici etc.), discuții pe teme de metodică, precum și excursii documentare la monumente istorice, case memoriale, obiective economice și industriale etc.

Înscrierile se fac prin intermediul filialelor și subfilialelor Societății de științe istorice din toate județele țării. Informații suplimentare se pot obține la conducerea Societății (București, b-dul Republicii nr. 55, sector 3, telefon: 13-13-29) sau la sediile filialelor S.S.I.

Concurs de lucrări științifice

Pentru a stimula munca de cercetare științifică în domeniul istoriei și al metodicii predării istoriei, Societatea de științe istorice organizează în anul 1970 un nou concurs de lucrări științifice pentru profesorii de istorie din învățămîntul liceal și învățămîntul de cultură generală.

La concurs pot participa profesori de istorie în activitate sau pensionari — membri ai S.S.I. Lucrările pentru concurs vor fi înaintate conducerii societății pînă la data de 1 octombrie 1970, prin intermediul filialelor.

Tematica lucrărilor pentru concurs se înscrie, în principiu, în profilul activității științifice a Societății (Istoria României, Istoria universală, Metodica predării istoriei).

Concursul este dotat cu premii în bani, asigurîndu-se și publicarea lucrărilor premiate în culegerea „Studii și articole de istorie".

Profesorii care doresc să înainteze lucrări pentru concurs pot obține informații cu privire la condițiile de participare la filialele sau subfilialele ai căror membri sînt.

INSTITUTUL PEDAGOGIC DE 3 ANI PITEȘTI

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

FACULTATEA DE MATEMATICA

Conferențiar la catedra de matematică, disciplina Analiză matematică, poziția 1 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de matematică, disciplinele Geometrie elementară, Geometrie superioară, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de matematică, disciplinele Metodica predării matematicii, Istoria matematicii, poziția 6 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de pedagogie-psihologie, disciplina Psihologia copilului și pedagogică, poziția 2 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de pedagogie-psihologie, disciplina educație fizică, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de pedagogie-psihologie, disciplina educație fizică, poziția 8 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE ȘTIINȚE NATURALE

Lector la catedra de științe naturale, disciplina Zoologia nevertebratelor, poziția 4 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de științe naturale disciplinele Geologie cu noțiuni de Pedologie, Metodica predării științelor naturale și agricole, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de fizico-chimie, disciplina Fizică cu aplicații la biologie, poziția 2 din statul de funcțiuni.

Asistent stagiar la catedra de științe agricole, disciplina Zootehnie, poz. 7 din statul de funcțiuni.

FACULTATEA DE FILOLOGIE

Lector la catedra de limba română, disciplinele Limba română contemporană, Istoria limbii române, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de limbi străine, disciplina Limba rusă, poziția 1 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de literatură română, disciplina Literatură universală, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de literatură universală, disciplinele Istoria literaturii române, Literatură universală, poziția 3 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de științe sociale, disciplina Probleme fundamentale ale filozofiei și științelor politice, poziția 1 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de limba română, disciplina Limba franceză — curs practic, poziția 5 din statul de funcțiuni.

Asistent la catedra de limbi străine, disciplina Limba franceză — curs practic poziția 7 din statul de funcțiuni.

Lector la catedra de științe sociale, disciplina Economie politică, poz. 2 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune cererea de înscriere la secretariatul rectoratului Institutului pedagogic de 3 ani din Pitești, str. Gheorghe Doja nr. 41, în termen de 30 zile de la data publicării acestui anunț pentru posturile de conferențiar și șef de lucrări (lector), respectiv 15 zile pentru posturile de asistent, anexînd, în cîte două exemplare, actele prevăzute de Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic din R.S.R., publicat în Buletinul Oficial, partea I nr. 33 din 15 martie 1969, cum și de Instrucțiunile nr. 84539/1969 ale Ministerului Învățămîntului, Direcția generală a învățămîntului universitar.

Pentru posturile de asistenți candidații vor prezenta și o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Termenul de înscriere la concurs se socotește de la data publicării concursului în Buletinul Oficial.

Concursul se va ține la sediul Institutului pedagogic de 3 ani din Pitești, str. Gheorghe Doja nr. 41, la termenele prevăzute de dispozițiile normative menționate mai sus.

UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI" – CLUJ

ANUNȚĂ:

scoaterea la concurs a următoarelor posturi :

I. **FACULTATEA DE BIOLOGIE-GEOGRAFIE**

Catedra de fiziologie animală și biologie

Asistent, disciplina : Biochimie, poziția 17.

II. **FACULTATEA DE ISTORIE—FILOZOFIE**

Catedra de psihologie și psihopedagogie specială

Asistent, disciplina : Psihologia copilului și pedagogică, Psihologia copilului, Metode de psihodiagnostic. Practica pedagogică în școala ajutătoare, poziția 18.

III. **INSTITUTUL CENTRAL DE PERFECȚIONARE A PERSONALULUI DIDACTIC — FILIALA CLUJ**

1. **Catedra de pedagogie**

a) Lector, disciplina : Psihologie, poziția 2
b) Lector, disciplina : Psihologie specială (defectologie), poziția 3
c) Lector, disciplina : Psihopedagogie specială (defectologie), poziția 4.

2. **Catedra de limbă și literatură română și limbi moderne**

a) Lector, disciplina : Limba și literatura română, poz. 2
b) Lector, disciplina : Limba și literatura română, poz. 3
c) Lector, disciplina : Limba franceză, poziția 9
d) Lector, disciplina : Limba engleză, poziția 10
e) Lector, disciplina : Limba germană, poziția 11.

3. **Catedra de matematică, fizică, chimie**

a) Lector disciplina : Fizică, poziția 5
b) Lector, disciplina : Chimie (limba maghiară), poziția 8

4. **Catedra de istorie, științe filozofice și sociale**

Lector, disciplina : Filozofie, poziția 4.

5. **Catedra de biologie, geografie-agricultură**

Lector, disciplina : Biologie, poziția 2.

Candidații la concurs vor înainta, în termen de 30 de zile, pentru posturile de lector, și în termen de 15 zile, pentru postul de asistent, de la publicarea acestui anunț în Buletinul Oficial, partea a III-a, la rectoratul Universității din Cluj, str. Mihail Kogălniceanu nr. 1, cererea de înscriere, la care vor anexa actele prevăzute de Legea nr. 6, privind Statutul personalului didactic din Republica Socialistă România, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 33 din 15 martie 1969, și de Instrucțiunile Ministerului Învățămîntului nr. 84.539/1969. Pentru postul de asistent, candidații vor prezenta o adeverință din care să rezulte că au efectuat stagiul legal după repartizare.

Concursul se va ține în termen de 60 zile pentru posturile de lector, și 15 zile pentru postul de asistent, de la expirarea termenului de înscriere.

ANUNȚ

Absolvenții Școlii normale de învățători Alexandru Odobescu din Pitești, seria 1930, precum și cei din alte serii care s-au prezentat la examenul de diplomă în acel an, sînt rugați să comunice adresele actuale tovarășului Ion Lupu, bulevardul Mărășești nr. 12, București 53 (telefon : 23 44 71).

ANUNȚ

Absolvenții școlii normale din Buzău, promoția 1930 sînt rugați să-și comunice adresa colegilor lor **Cîmpeanu Aurel**, str. Unirii 229 și **Trandafir Costache Coloian**, str. Transilvaniei 16 Buzău, în vederea întîlnirii după 40 ani de la absolvire.

CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI • CONTINUĂRI

„A fi sau a nu fi... «tocilar»"

(Urmare din pag. 1-a)

verse chestiuni legate de materia studiată.

Nu știu în mod concret cum se petrec lucrurile astăzi în școala generală, fiindcă n-am avut cum să le cunosc. Dar am fost profesor de liceu timp de peste 25 de ani înainte și după primul război mondial. Experiența mea de atunci mă îndreptățește, măcar într-o anumită măsură, să cred că situația nu s-a îmbunătățit de atunci încoace. Ceea ce mă determină să afirm însă cu toată convingerea că nu s-a schimbat nimic în bine este faptul că și ca profesor universitar, din 1926 pînă astăzi, am constatat la marea majoritate a studenților, aceeași deprindere de a utiliza aproape exclusiv memoria la pregătirea examenelor. Am folosit intenționat cuvîntul „deprindere", pentru că ar fi absurd să admitem că în școala generală și în liceu elevii „învață" punînd în joc, în primul rînd, inteligența și că, odată ajunși studenți, ei își schimbă metoda de studiu și recurg aproape numai la memorie. Avem a face, în realitate, cu o adevărată deprindere, căpătată în primele clase elementare, continuată și dezvoltată apoi de-a lungul studiilor pînă la terminarea unei instituții de învățămînt superior (aș putea adăuga și după aceea).

Vina principală o poartă metoda de predare, și pentru că această afirmație pare oarecum abstractă, o concretizez, afirmînd că vinovat este sistemul nostru de învățămînt, așa cum îl cunoaștem toți, incluziv organul suprem de conducere, care este Ministerul Învățămîntului prin organele sale de îndrumare pedagogică. Urmează profesorii, de toate gradele, care nu acordă atenția cuvenită acestui aspect, cel mai important, după mine, al muncii lor, Afirmația mea poate părea extrem de gravă și chiar jignitoare, cînd se referă la profesori. Eu am pus problema cu ani în urmă la o consfătuire largă organizată de forurile noastre politice și de stat. O pun și acum, sub forma aceasta, a unui articol, care va fi citit, fără îndoială, de multe mii de colegi. Sper să se găsească unii care să intervină în discuție și eventual să combată sau, poate, să susțină punctul meu de vedere.

Ce știm și mai ales ce nu știm despre viitoarea profesiune a elevilor

(Urmare din pag. 1-a)

consecințe negative. E o doleanță veche, cunoscută bine de forurile în drept și totuși... Sincer vorbind, în lipsa unui asemenea material util, care nu ne este la îndemînă, ne limităm să vorbim din auzite. Și, desigur, acest lucru nu este de dorit".

La rîndul său prof. **Iosif Brașoveanu** a ridicat o problemă pe care am mai întîlnit-o și în alte părți. El a combătut părerea că numai școala generală trebuie să se ocupe de orientarea școlară și profesională a viitorilor săi absolvenți, că școlilor postgenerale nu le rămîne decît foarte puțin sau chiar nimic de făcut în acest domeniu. Cunoașterea de către elevii claselor a VIII-a a școlilor și profesiunilor ar cîștiga substanțial dacă și școlile postgenerale, îndeosebi liceele de specialitate și școlile profesionale, precum și ministerele care le tutelează, ar contribui din timp și pe diferite căi la această acțiune. Ce se face de obicei toamna — popularizîndu-se acele școli profesionale la care nu s-au completat locurile — seamănă a reclamă, nu a orientare școlară și profesională.

Prof. **Florica Maxim** a adus în discuție un neajuns care nu ține de un anume județ sau de o anume etapă a anului școlar : faptul că încă nu există monografii profesionale, deși acestea ar fi un instrument deosebit de util în munca de orientare.

Ce am vrea să adăugăm noi este că tuturor acestor dificultăți — de ordin obiectiv sau, mai bine zis, care vin din afară — li se alătură neajunsuri care depind de însuși felul cum se muncește în școală.

Numeroase sondaje pe care le-am făcut în școli din diverse localități ale țării ne-au arătat că, în destul de multe locuri, nici puținul material informativ existent nu este suficient cunoscut și valorificat. Credem că pot fi utilizate mai larg de către fiecare profesor și diriginte paginile speciale și articolele apărute pînă acum în presă, ca și îndrumătoarele sau prospectele apărute în anul trecut. De asemenea, pe plan local se poate realiza, din proprie inițiativă, o colaborare mai strînsă între școlile generale și postgenerale.

Remarcăm că anumite neajunsuri revin în fiecare an, mereu aceleași, atunci cînd se discută despre orientarea școlară și profesională. Este, credem, cazul ca în viitor Ministerul Învățămîntului, în strînsă colaborare cu celelalte ministere care tutelează școli postgenerale, să elaboreze din vreme îndrumătoarele privind admiterea în școlile de diferite grade, pentru ca ele să poată ajunge în timp util la școli. De asemenea, socotim că a sosit de mult timpul să se editeze monografii profesionale, pentru realizarea cărora este necesară o conlucrare mai operativă între cercetarea științifică, organele superioare de învățămînt și Ministerul Muncii.

Colectivele de catedră și comisiile metodice ale diriginților au datoria să se ocupe cu mai multă răspundere de informarea concretă a cadrelor didactice în domeniul orientării școlare și profesionale, să desfășoare o activitate mai bogată de selecționare a datelor necesare în vederea cunoașterii viitoarei profesiuni a elevilor. În ampla activitate de orientare școlară și profesională este nevoie să se acționeze cu cunoscute, să nu se recurgă la recomandări neconvingătoare și soluții „din auzite".

PRECIZARE

Precizăm că articolul intitulat „La clasa a II-a nu ne gîndim ?" publicat în „Gazeta învățămîntului" nr. 1033 din 13 martie a.c., aparține învățătoarei de gradul I **Aurelia Aolăriței** de la Școala generală de 10 ani nr. 3 din Suceava și nu tovarășei Lucreția Brătescu, directoare la aceeași școală, cum din-tr-o eroare (ce nu aparține redacției, ci celor care au trimis articolul) a apărut în gazetă.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii de presă.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii

40.132